

Arkkistol. O. 129/3.4.1995

TURKU 1994

Maaria Jäkärä

Metsämäki kl. Peltomäki 1:25

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus 13.6. - 15.7.1994

Hanna-Maria Pellinen

Tutkimuksen laatu, kenttätyöaika

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus 13.6. - 15.7. 1994

Kunta Turku

Vanha kunta Maaria

Kylä Metsämäki

Tila/tontti Peltomäki 1:25

Paikannimet ym. Jäkärä

Maanomistajat(t) Anna-Liisa Hörkkö

Maanvuokraaja(t)

Karttalehti PK 1044 10 LIETO

painettu vuonna 1968

x = 6713 96 -

z = 41,95 m mpy

kork.järj.

y = 1574 94 -

kp taakselukema = 0,47 m t =

Löydöt TYA 615:1-122, 131 (kaivauslöydöt)

TYA 615:123-130 (irtolöydöt)

Diariointipvm. 24 . 3 . 1995

Valokuvat TYA 20920 - 20935 (mustavalkoneg.)

TYA 263:1-8 (diaposit.)

Aikaisemmat dokumentit

Ks. kaivauskertomuksen kpl 1: esitiedot

Aikaisemmat löydöt

Ks. kaivauskertomuksen kpl 1: esitiedot

Muut viitteet

Sisältö 21 sivua tekstiä
 11 karttaliitettä (tasokartat)
 1 karttaluetteloa
 valokuvaliitettä
 1 valokuvaluetteloa

pinnakkaiskopioita
 negatiivia
 diakuva
 muuta liitettä, mitä -ote peruskartasta
 -korkeuspisteen siirto
 -irtolöytöjen levintäkartta
 -graafinen löytökartta

Päiväys ja allekirjoitukset

Turussa 24.3.1995

Hanna-Maria Pellinen

SISÄLTÖ

1. ESITIEDOT
 2. JOHDANTO
 - 2.1. Tutkimuksen taustaa
 - 2.2. Hallinnolliset tiedot
 3. MUINAISJÄÄNNÖKSEN SIJAINTI JA YMPÄRISTÖ
 - 3.1. Sijainti ja maasto
 - 3.2. Esihistoriallinen ympäristö
 - 3.3. Maankäyttö- ja tutkimushistoriaa
 4. TUTKIMUSMENETELMÄT
 - 4.1. Korkeuskiintopiste
 - 4.2. Koordinaatisto ja paalutus
 - 4.3. Kaivaustekniikka
 - 4.4. Dokumentointi
 5. KAIVAUSHAVAINNOT
 - 5.1. Muinaisjäännös ennen tutkimusta
 - 5.2. Stratigrafia
 - 5.2.1. Turvekerros ja pintataso
 - 5.2.2. Taso ja kerros 1
 - 5.2.3. Taso ja kerros 2
 - 5.2.4. Taso ja kerros 3
 - 5.2.5. Taso ja kerros 4
 - 5.2.6. Taso ja kerros 5
 - 5.2.7. Taso ja kerros 6
 - 5.2.8. Taso ja kerros 7
 - 5.2.9. Taso ja kerros 8
 - 5.2.10. Profiilit
 6. YHTEENVETO LÖYDÖISTÄ
 - 6.1. Esineet tai esineiden palat ja niiden löytöyhteydet
 - 6.2. Rakenteet ja kulttuurimaa-alueet
 7. KERAMIIKASTA
 8. LOPUKSI
- LYHENTEET
LÄHTEET
LIITTEET 1-6

1. ESITIEDOT

Raportti Turun yliopiston arkeologian oppiaineen ja ainejärjestö Vares ry:n suorittamista kivi-kautisen asuinpaikan kaivauksista Turun (ent. Maarian) Jäkärälän Metsämäessä kesä- heinäkuussa 1994. Ks. myös Johannes Karvosen kaivausraportti Jäkärälästä vuodelta 1994.

Kaivausaika: 13.6. - 15.7.1994

Diariointipvm: 29.3.1995

Kunta: Turku (ent. Maaria)

Paikannimi: Jäkärälä

Kylä: Metsämäki

Tila/tontti: 1:25 Peltomäki

Maanomistaja: Anna-Liisa Hörkkö
osoite tuntematon (vanhainkodissa?)

Karttalehti: PK 1044 10 LIETO
x = 6713 96
y = 1574 94
z = 41,95 m mpy

Turun kaupungin koordinaatistossa x = 113953 y = 74887

Korkeuskiintopiste: 41,95 m mpy

Taakselukema: 0,47 m

Kenttätjohtaja: Hanna-Maria Pellinen

Kaivaustyövoima: Kaikkiaan Jäkärälän kaivauksille osallistui tänä vuon-

na 10 arkeologian opiskelijaa, 3 harrastaja-arkeologia ja 3 työllis-
tettyä nuorta. Kaivajista n. puolet työskenteli Johannes Karvosen joh-
tamalla koeojan kaivauksella, toinen puoli tässä raportissa esiteltä-
vällä kaivausalueella.

Työtuntimäärä: n. 560 h

Tutkitun alueen pinta-ala: 22 m

Aikaisemmat tutkimukset:

Kaivaukset	Löydöt
Cederhvarf 1907	KM 4964:1-204, 207-234
Tallgren 1908	KM 5105:17-37
Cederhvarf 1910	KM 5583:1-143
" 1911	KM 5190:1-69
Tallgren 1912	KM 6124:1-15
" 1913	KM 6365:1-19
Europaeus-Äyräpää 1915	KM 6943:1-133
Pälsi, Kampman-Kenttämaa, Varen-Varis, Nordman 1922	KM 8060:1-79 " 8061:1-94 " 8062:1-150, 152 " 8063:1-207, 211-340, 343-435 " 8064:1-54
Tuovinen 1977	TYA 95:1-148
Kaskinen 1981	TYA 194:1-270
" 1982	TYA 208:1-170, 416:1
Nissinaho 1983	TYA 234:1-41
" 1984	TYA 247:1-18
Laukkanen 1985	TYA 313:1-143
Oksala 1986	TYA 336:1-27
Ruotsalainen 1987	TYA 427:1-115
Fränkö 1988	TYA 457:1-204
Raike 1989	TYA 526:1-186
Nurminen 1990	TYA 557:1-45

1994 kaivausten löydöt: TYA 615:1-122, 131 (Pellinen)
TYA 618:1-59 (Karvonen)

Irtolöydöt:

KM 4897, 5158, 6659, 8002, 8292, 8344, 8782, 9578, 15281, 15282, 15283, 15284

TYA 93:1-9, TYA 405:1-4, TYA 615:123-130

Lappeenrannan museo 278 a-c

Paimalan kansakoulun kokoelmat no. 3 ja 17

Inventointi: Veikko Lehtosalo 1961 (no. 6)

Kuvat: mustavalkonegatiivit TYA 20920 - 20935
diapositiivit TYA 263:1-8

Tekstiosan sisältö:

21 sivua tekstiä

sekä seuraavat liitteet:

1. ote peruskartasta
2. karttaluettelo
3. valokuvaluettelo
4. korkeuspisteen siirto
5. ojapoiminnassa taltioitujen irtolöytöjen levintäkartta
6. graafinen löytökartta kaivausten löydöistä

Tutkimukseen kuuluva muu materiaali:

11 karttaa

löytöluettelo

löytökarttakopiot ei mukana, ellei löydy löytöluettelosta

2. JOHDANTO

2.1. Tutkimuksen taustaa

Neljän vuoden tauon jälkeen Turun yliopiston arkeologian oppiaine ja ainejärjestö Vare ry. järjestivät kivikautisen asuinpaikan tutkimukset Maarian Jäkärlässä kesä- heinäkuussa 1994. Tutkimuksia suoritettiin kahdella alueella. Vuonna 1986 aloitettua metrin levyistä koeojaa jatkettiin vuoden 1990 koeojasta edelleen etelään päin, tarkoituksena mm. selvittää alin kivikaudella asuttu korkeusvyöhyke (ks. Johannes Karvosen kaivauskertomus 1994). Karhunojantien pohjoispuolella laajennettiin vuoden 1987 koeojaa siten, että koeojan länsipuolelta kaivettiin 16 neliömetrin alue ja ojan itäpuolella avattiin 6 neliömetrin suuruisen taso. Kaivausten sijoittamiseen vaikuttivat mm. vuoden 1987 ojasta kaivetut runsaat keramiikkalöydöt ja sopivan aukean sijatseminen ojan molemmin puolin. Kaivausbudjetin ollessa melkoisen pieni ei puiden kaatamiseen ollut varaa.

Tutkimusprojekti kokonaisuudessaan tähtää edelleen Jäkärän keramiikan ja muiden kivikautisten keramiikkatyyppeiden välisten suhteiden ja kronologian sekä keramiikka-aineistossa mahdollisesti havaittavaan ajallisen vyöhykkeisyyden selvittämiseen.

2.2. Hallinnolliset tiedot

Kaivauksista oli pääasiallisessa vastuussa arkeologian lehtori Kristiina Korkeakoski-Väisänen. Kenttätyöjohtajana toimi arkeologian opiskelija Hanna-Maria Pellinen ja piirtäjänä arkeologian opiskelija Kirsi Majantie. Kaivajina toimivat mm. arkeologian opiskelijat Mari Tiihonen ja Sanna Heinonen ja satunnaisesti myös joukko muita arkeologian opiskelijoita sekä kolme työllistettyä nuorta. Palkkaa ei maksettu, mutta kahden viikon työskentelystä kaivauksila oli mahdollista saada kuukauden kesäopintotuki (vrt. 40 työtuntia/1 opintoviikko jne.). Turun yliopiston arkeologian oppiaine myönsi tarvikehankintoja varten yhteensä 1000 markkaa molempia tämänvuotisia kaivauksia varten.

Kaivauksen johtaja suoritti esityöt ajalla 6.-10.6.1994, yhteensä noin

40 tuntia. Kaivaustyö kesti 13.6. - 15.7.1994 ja työpäiviä kertyi yhteensä 24. Jälkityöt suoritti kaivausjohtaja loppukesällä ja syksyllä 1994.

3. MUINAISJÄÄNNÖKSEN SIJAINTI JA YMPÄRISTÖ

3.1. Sijainti ja maasto

Tutkittu alue sijaitsee Turun kaupungin pohjoisosassa, entisen Maarian pitäjän itäosassa, Metsämäen kylässä, joka sijaitsee Jäkärän kylän itäpuolella, Karhunojantien itään kääntyvästä mutkasta n. 190 m itäkoilliseen, kohdassa, jossa tie risteytyy länteen ja etelään. Muinaisjäännös on n. 2 km pitkän itä-länsi -suuntaisen harjun länsi- ja eteläosassa. Kaivetulta alueelta itään, Liedon kunnan puolella, alkavat laajat peltoalueet ja lännessä sitä rajoittaa Aurajokeen virtaava Vähäjoki. Turku-Tampere rata kulkee harjun pohjoispuolitse. Jäkärän keskusta sijaitsee muinaisjäännösalueesta 1-1,5 km pohjoisluoteeseen. (Oksala 1986,4)

Kaivausalueen pohjoisraja sijaitsee n. 21 m pohjoiseen Karhunojantien pohjoislaidasta ja n. 10 m ennen Metsärannan ja Kotiniityn taloihin johtavaa tietä. Kaivausalue sijaitsee Peltomäen tilalla (rek.no. 1:25), jonka etelärajana on Karhunojantie ja Niuskalan kylän Niuskalan tila (rek. no. 3:10), lännessä Karhunojantie ja ja valtion soranottokuoppa, pohjoisessa Jäkärän kylän Savipellon ja Peltomäen kylät sekä idässä Isotalon tila (rek. no. 1:62). (Oksala 1986, 4)

Kaivettu alue sijaitsee loivasti etelään viettävällä harjunrinteellä, joka päättyy itä-länsi -suuntaiseen Vähäjokeen laskevaan pelto-ojaan. Vähäjoen korkeus alueella on n. 15 m mpy ja soraharjun korkeus vaihtelee 30:sta 60 metriin. Kaivetun alueen pinnan korkeus on n. 41 m mpy. (Ruotsalainen 1987, 5)

Alueen kasvillisuus on nuorehkoa, hoitamatonta ja paikoin tiheää kuu-sikkaa. Aluskasvillisuutta ei juuri ole alueen pohjoisosissa, mutta etelään ja harjua alaspäin mennessä kosteus ja kasvillisuus (mm. mustikanvarpuja) tuntuvat lisääntyvän. Kaivausaluetta peitti keskimäärin

5 cm vahvuinen sammalpeite.

Turpeen alta paljastuva maaperä on enimmäkseen hienoa, väriltään vaihtelevaa hiekkaa, johon syvemmälle mentäessä sekoittuu soraa ja pyöreäköiksi hioituneita kiviä.

3.2. Esihistoriallinen ympäristö

Tutkimuksen kohteena olevalla alueella, Jäkärän hiekkakuoppien vyöhykkeellä, sijaitsi Jäkärän ryhmän aikoihin silloisen saariston rantavyöhyke, jonka korkeus oli n. 38-40 m nykyisen merenpinnan tason yläpuolella. Tälle vyöhykkeelle sijoittuu myös vuoden 1994 tasokaivausalue. Nuorimpaan Jäkärän ryhmän vaiheeseen mennessä saari oli kasvanut kiinni mantereeseen. (Ruotsalainen 1987, 5)

3.3. Maankäyttö- ja tutkimushistoriaa

Jäkärän soraharjun länsiosa on ollut valtion rautateiden soranoton kohteena tämän vuosisadan alusta alkaen. Tältä alueelta kaakkoon sijaitsee toinen ns. Metsämäen hiekkakuoppa.

Ensimmäiset kivistiset löydöt alueella tehtiin vuonna 1907, jolloin Cederhvarf kaivoi täällä. Vuosien 1910-1915 välillä kaivauksia suorittivat Cederhvarf, Tallgren ja Äyräpää. Vuonna 1922 kaivauksia jatkoivat Pälsi, Kampman, Varen ja Nordman. Pääosa kaivauksista lienee tehty valtion sorakuopan alueella, muutama sata metriä länteen vuoden 1994 kaivausalueesta.

Vare ry. aloitti tutkimukset Jäkärässä vuonna 1977, jolloin Tuovisen johdolla kaivettiin Metsämäen hiekkakuopan reunalla. Samalla paikalla kaivettiin vuosina 1981-82 ja 1985 (Tuovinen 1977, 2, kartta I). Tämä alue sijaitsee n. 150 m länsilounaaseen vuoden 1994 kaivausalueesta.

4. TUTKIMUSMENETELMÄT

4.1. Korkeuskiintopiste

Korkeuskiintopiste oli tarkoitus siirtää valtion virallisesta korkeuspisteestä no. 2878 (ks. liite 4), koska aiemmin käytetty piste oli siirretty valtion rautateiden kiintopisteestä, joka ei välttämättä ole kovin tarkka. Vaaitusjonoa ei ehditty sulkea, mutta vertailun vuoksi siirrettiin korkeus myös vuoden 1985 kiintopisteestä (kiveen hakattu merkki Karhunojantien vieressä). Saadut korkeudet poikkesivat toisistaan vain muutamalla senttimetrillä. Kiintopistelukemaksi otettiin korkeuspisteestä no. 2878 siirretty korkeus. Kaivausalueelle kiintopisteeksi iskettiin kaksi männystä sahattua paksuhkoa oksanpätkää, jotka jäivät maanpinnalle näkyviin parisenkymmentä senttimetriä. Etelämmän puoleinen näistä toimi varsinaisena kiintopisteenä (kiintopiste 1), toisen toimiessa varatarkistuspisteenä (kiintopiste 2), jota käytännössä ei tarvittu ollenkaan kaivausten aikana. Nämä pisteet sijaitsivat vuoden 1986 kaivausruudussa 229/501, n. 6 m vuoden 1994 alueen 1 pohjoisreunan idänpuoleisesta nurkasta koilliseen. Kiintopisteen 1 korkeudeksi saatiin 41,95 m mpy, (kiintopisteen 2 lukemaksi 41,93 m mpy). Vaaituskone sijoitettiin kaivausalueen eteläpuolelle, vuoden 1988 koeojan päälle ruutuun 214/500 ja taakselukemaksi saatiin 0,47 m.

4.2. Koordinaatisto ja paalutus

Kaivauksen peruslinjaksi valittiin vuodesta 1983 lähtien käytössä ollut pohjois-etelä-suuntainen linja, jolla $y=500$ (ks. vuoden 1983 koeokuopitus, 1986-1990 kaivauskertomukset). Peruslinja vedettiin magneettipohjoisen suuntaiseksi, kuten aikaisempinakin vuosina. Vanhat koeojat olivat jo ehtineet melko täydellisesti sulautua maastoon Karhunojantien pohjoispuolella. Sen sijaan Karhunojantien eteläpuoleiset kaivausalueet, etenkin vuoden 1990 ojan, pystyi vielä helposti hahmottamaan ja näin saatiin jonkinlainen käsitys linjan $y=500$ sijainnista. Pohjois-etelä-suunnassa koordinaatistoa paikannettiin mittauksilla Karhunojantien pohjoisreunasta ja vuoden 1986 kaivausalueelta löytyneistä muoviputkista, joissa oli koordinaatit edelleen nähtävissä. Tarkistettiin myös vuoden 1987 koeojan länsi- ja itärajat poistamalla länsi-itä-suuntainen turvekaistale ruudun 220/500 kohdalta ja sen mo-

lemmin puolin. Vuoden 1994 kaivausalue sijoittui suunnilleen vuoden 1987 koeojan suuntaiseksi pohjoiseen nähden.

Koordinaatistossa x-lukemat suurenevät metreittäin etelästä pohjoiseen ja y-lukemat lännestä itään. Paalutus suoritettiin pohjois-etelä-suunnassa parittomin lukuvälein, koska kaivausalueen pohjois- ja eteläreuna täytyi puiden vuoksi sijoittaa parittomille x:n lukemille, linjoille y=496-505. Paalutettujen alueiden kooksi tuli näin 2x2 m, mutta kaivaus ja löytöjen taltiointi suoritettiin silti tarkkuuden lisäämiseksi neliömetreittäin. Kaivausalueita oli kaksi, vuoden 1987 koeojan molemmin puolin. Ojan länsipuolen alue nimettiin alueeksi 1 ja idänpuoleinen alueeksi 2. Alue 1 rajoittui lännessä y:n linjaan 496 ja sen itäraja oli periaatteessa sama kuin vuoden 1987 koeojan länsiraja y=500. Alueen 1 pohjoisraja oli x=223 ja eteläraja x=219, yhteensä 16 neliometriä. Alue 2:a ei voitu suuren kuusen takia sijoittaa kiinni vanhaan koeojaan, vaan sen länsirajaksi tuli y=502 ja itärajaksi y=505. Alueen 2 pohjoisraja oli x=221 ja eteläraja x=219, yhteensä 6 neliometriä. Kukin kaivausruutu nimettiin lounaisen koordinaatti paalunsa eli -pisteensä mukaisesti, joten esimerkiksi alueen 1 läntisimmän ja eteläisimmän ruudun "nimi" oli 219/496.

4.3. Kaivamistekniikka

Kaivausalueelta raivattiin pahin risukko ja kaadettiin pieniä pystyynkuivuneita kuusia. Turvekerros poistettiin lapiolla levyinä ja sijoitettiin vuoden 1987 koeojan eteläpäähän. Turpeiden pöyjä tarkastettiin mahdollisten löytöjen varalta. Turvekerroksen alta poistettiin paksu kerros juuria ja pinta siistittiin ja tasoitettiin lastoilla. Tämä taso nimettiin pintatasoksi (0-taso). Taso dokumentoitiin ja kaivettiin I krs. kohden tasoa 1 jne. Kaivaminen tehtiin tasokaivauksena, jossa kunkin kerroksen paksuus oli n. 10 cm. Kaivaminen tapahtui yleensä 10 cm:n kerroksina mutta rakenteiksi otaksuttavat kohdat kaivettiin varovaisemmin. Kaivaminen tapahtui lastoilla lukuunottamatta lähes löydöttömiä pohjatasoja, joista likamaaläikät kaivettiin lastoilla ja muu alue lapiolla. Noin puolet kaikesta kaivetusta maasta seulottiin. Kaikki tasot dokumentoitiin piirtämällä 1:20 ja valokuvamalla. Mahdollisia rakenteita yms. kuvattiin diafilmille ja piirrettiin yksityiskohtakarttoihin 1:10, tasot kuvattiin yleensä mustavalkofilmille. Valitettavasti melko suuri osa kuvista epäonnistui mm. sääo-

losuhteiden vuoksi. Pohjakerrokseksi tulkittiin kauttaaltaan löydötön ja värjäytymätön maaperä, jossa ei enää ollut mitään merkkejä ihmistoiminnasta. Alue 1:n varsinainen pohjataso saavutettiin 6. tasossa, mutta ruutua 222/496 lukuunottamatta löydöt ja värjäytymät loppuivat jo 4. tasoon. Alue 2:ssa itäisen puolen likamaa jatkui huomattavan syvälle aina 7. tasoon ja pohjatasona voidaan pitää vasta 8:tta tasoa. Kulttuurimaan loppuminen tarkistettiin kaivamalla pienehköjä koekuoppia alueen eri puolille. Alue 1 oli kaivettu ja täytetty jo aikaisemmin ja alue 2 kaivettiin pohjaan ja täytettiin viimeisenä kenttätyöpäivänä 15.7. Peittämisen jälkeen alue 1 sulautui kohtalaisen hyvin maastoon ja alue 2 erottui pienenä kohoumana ympäristöstään.

Kaivausalueita reunustaneet paalut jätettiin paikoilleen ja ne peitettiin alueita täytettäessä. Paalut ovat halkaisijaltaan muutaman senttimetrin ja n. 25 cm pitkiä.

4.4. Dokumentointi

Löydöt otettiin talteen ruuduittain (neliömetreittäin) ja suurempien löytökeskittymien tarkemmat sijainnit piirrettiin tai kirjoitettiin muistiin. Tarkempia ruudunsisäisiä koordinaatteja tai korkeuslukemia ei mitattu ajan säästämiseksi ja siksi, että on hyvin luultavaa, että löydöt eivät enää olleet alkuperäisillä paikoillaan. Löydöt talletettiin paperipusseihin- tai laatikoihin löytömäärän suuruudesta riippuen. Suurikokoiset iskokset laitettiin eri pusseihin kuin keramiikka, jotta keramiikka ei vahingoittuisi. Löytöjen tärkeämpää sijaintia kuvailtiin lähinnä sanallisesti.

Kartoitus aloitettiin tekemällä kaivettavasta alueesta pintavaaituskartta 1:20. Vaaitusluvut otettiin kaikissa tasoissa suunnilleen samoilta kohdilta. Vaaituslukemien tiheys on kaksi pistettä neliömetriä kohden (ks. esim. kaivauskarttakopiot). Koska aikaisempina vuosina alueelta on tehty laajamittaisia pintavaaituskarttoja, tyydyttiin nyt ottamaan pintavaaitukset vain kaivettavalta alueelta. Tasokarttoja piirrettiin pintatasosta tasoon 6 alueella 1 ja tasoon 8 alueella 2, mk 1:20. Alueen 1 liedestä piirrettiin yksityiskohtakartta mk 1:10 tasossa 3a (= n. 5 cm tasosta 2 alaspäin, n. 5 cm ennen varsinaista tasoa 3) samoin alueen 2 pohjoisprofiilissa näkyneestä liesikiveyksestä. Profiilikarttoja piirrettiin alueen 1 pohjois- ja länsiprofiileista

sekä alueen 2 kaikista profiileista. Yleiskartta kopioitiin vuoden 1986 kartasta, johon lisättiin myöhemmät kaivausalueet (ks. J. Karvo-
sen kartat Jäkärälä 1994).

Kartoituksen lisäksi tasot ja eräät yksityiskohdat dokumentoitiin va-
lokuvaamalla. Tasokuvat ja yksityiskohtakuvia tallennettiin sekä mus-
tavalko- että diafilmille. Voimakas auringonpaiste heijasti toisinaan
puista niin voimakkaat varjot, ettei maalajeja juuri erottanut ja toi-
saalta kovat rankkasateet aiheuttivat muutamien kuvien epäonnistumi-
sen. Samasta syystä jäivät jotkin tasot kokonaan kuvaamatta.

Löytöjä koskevia tietoja, valokuvat, näytteet sekä päivän tapahtumat
kirjattiin myös muistiin.

5. KAIVAUSHAVAINNOT

5.1. Muinaisjäännös ennen tutkimista

Muinaisjäännöksestä ei ollut maanpinnalle havaittavissa mitään merkke-
jä. Karhunojantien molempien ojien profiileissa sen sijaan oli näky-
vissä runsaasti asuinpaikkaan liittyviä irtolöytöjä. Kaivausalueetta
ympäröi tiheä kuusikko lukuunottamatta aluetta, johon tasokaivaus si-
joitettiin, vanhojen koeojien paikkoja sekä viittisekymmentä metrin
kaivausalueesta pohjoiseen sijaitsevaa kalliota. Aluskasvillisuutta
oli melko vähän, maata peittivät lähinnä sammal- ja neilackerokset.
Kaivausalueella sammalpeitteen paksuus vaihteli 2-6 cm:iin. Alueen 1
ruutuja 219/498, 219/499 ja 221/496 peittivät osittain paikoilla kas-
vavat nuorehkot kuuset. Kaatumisvaaran vuoksi kuusien juurakoiden alta
ei voitu paljon kaivaa. Ruutujen vajanaisuus näkyy tasokartoista.

5.2. Stratigrafia

Käsittelen alueiden 1 ja 2 stratigrafian samoissa kappaleissa, mutta
on otettava huomioon, että periaatteelliset 10 cm:n kerrokset saatta-
vat käytännössä jonkin verran vaihdella paksuudeltaan eri alueilla ja
saman alueen sisälläkin (ks. tasokarttojen vaaitusluvut).

5.2.1. Turvekerros ja pintataso

Turvekerros poistettiin molemmilta kaivausalueilta. Turvekerroksen paksuus vaihteli 2-6 cm:iin. Alueella 2 turve oli keskimäärin hieman paksumpaa kuin alueella 1. Turvekerroksen alta paljastui vahvasti juurten- ja turpeensekainen huuhtoutumiskerros, joka nimettiin pintatasoksi. Ruutujen 221/497 ja 221/498 alueilla sijaitti tummempi läikkä, jonka voisi tulkita värjäytyneeksi kulttuurimaaksi. Ruudussa 221/499 oli pyöreä, humuksen ja likamaan sekainen läikkä, halkaisijaltaan n. 30x30 cm. Paikoin oli näkyvissä myös vaaleaa, puhdasta hiekkaa, kuten ruuduissa 219/496 ja 220/503. Ei löytöjä.

5.2.2. Kerros ja taso 1

Ensimmäisen kerroksen maalaji oli hienoa hiekkaa. Juuria oli huomattavan paljon. Alueen 1 länsipuoli oli laajalti värjäytyneen likamaan peitossa ja ruudusta 219/496 tuli esiin suunnilleen kerroksen puolivälissä nokimaaläikkä, halkaisijaltaan n. 60x80 cm:ä. Likamaata oli läikkittäin myös muualla, mutta ei alueella 2. Muutoin alue 1:n maaperä oli lähinnä punertavaa, hiekkaan sekoittunutta rikastumiskerrosta. Alue 2:n maaperä oli humuksen- tai huuhtoutumiskerroksen sekaista rikastumiskerrosta, ruudussa 220/503 hiekka oli vaaleampaa.

Ensimmäinen taso oli edelleen alue 1:n läntiseltä puolelta värjäytyneitä kulttuurimaata, mutta likamaata oli paikoitellen myös ruuduissa alue 2:ta lukukuunnottamatta. Ruuduista 219/498, 219/499 ja 222/497 paljastui vaaleata, puhdasta hiekkaa. Siellä täällä oli yksi tai useampia kiviä, kooltaan n. 2-20 cm. Nokimaaläikkä oli edelleen saman kokoisena ruudussa 219/496 ja siitä löytyi muutama pala hiiltä, jota ei kuitenkaan otettu talteen määrän vähyyden vuoksi. Alue 2:n maaperä kuten kerroksessa 1, mutta humuspitoisuus väheni. Pieniä kiviä (1-5 cm) oli hajanaisesti siellä täällä.

Suurin osa löydöistä tuli vasta ensimmäisen kerroksen jälkimmäisestä 5 cm:stä. Ensimmäisen kerroksen löydöt keskittyivät alue 1:n keski- ja itäosiin sekä alue 2:n länsiosiin. Kerroksesta löytyi keramiikkaa, kvartsi- ja kivilaji-iskoksia, yksi pala palanutta luuta ruudusta

221/498 sekä yksi hioinkivi, joka nojasi vinottain hiekkakivilaakaan, ruudun 222/497 kaakkoisosasta. Eniten keramiikkaa tuli ruudusta 221/498, 76 palaa. Kaiken kaikkiaan löydöt, etenkin keramiikat, olivat keskittyneet pienempiin tai suurempiin rykelmiin, eivätkä olleet levinneet tasaisesti minkä ruudun alueella.

5.2.3. Kerros ja taso 2

Toisen kerroksen maalaji oli edelleen hienoa hiekkaa. Alueella 1 hiekkana oli enimmäkseen tummaa. Alueen kaakkoisosassa hiekkana oli punertavan vaaleata. Tummassa hiekkassa näkyi siellä täällä vaalean hiekan muodostamia pieniä laikkuja. Ruudun 219/496 nokimaa vaihtui likamaaksi ja laajeni hieman myös ympäröiviin ruutuihin. Likamaasta länteen, alueen reunaan saakka jatkui heikompi likamaa. Likamaata oli myös ruudussa 221/499, jossa pintatasosta alkanut pyöreähkö likamaaläikkä jatkui, sekä ruudussa 222/496, jossa likamaa oli vaaleampaa. Ruudussa 220/499 paljastui suuren kiven pinta noin puolivälissä kerrosta. Kiven alapinta saavutettiin vasta pohjatasossa. Alueella 2 maalaji oli hienoa vaaleata rikastumiskerroksen sekaista hiekkaa. Ruudusta 220/502 paljastui soikea nokimaläikkä, kooltaan n. 20x55 cm. Siitä löytyi useita hiilen palasia.

Tasossa 2 alueella 1 maalajit kuten kerroksessa 2. Ruudun 219/496 likamaasta löytyi muutamia kiviä, halkaisijaltaan 2-4 cm. Alueella 2 maalaji oli edelleen punertavaa hiekkaa. Tasosta paljastui useita pieniä kivirykelmiä. Mitään todisteita niiden liittymisestä johonkin rakenteeseen ei kuitenkaan löytynyt. Kivien koko vaihteli 3-7 cm:iin.

Löytöjä tuli nyt kaikista ruuduista. Tosin ruuduista 219/496 ja 219/503 kummastakin vain yksi kpl. Kerroksesta löytyi keramiikkaa, kvartsi- ja kivilaji-iskoksia sekä yksi palaneen luun siru. Suurin keramiikkakeskittymä oli taas ruudussa 221/498, 98 palaa.

5.2.4. Kerros ja taso 3

Kolmannessa kerroksessa maalaji alueella 1 vaihtui vaaleaksi, puhtaaksi hiekkaksi, ruutujen 220/496, 220/499, 221/499, 222/496 ja 222/499 likamaaläikkiä lukuunottamatta. Pieniä, pyöreitä kiviä oli melko run-

saasti koko alueella. Ruudun 219/496 likamaa hävisi, mutta samalta kohdalta paljastui n. puolivälissä kerrosta pyöreä kivikasa, kooltaan n. 40x40 cm, jonka kivet olivat halkaisijaltaan keskimäärin 4x4 cm. Ylempien kerrosten lika- ja nokimaan sekä hiilten palojen perusteella voidaan olettaa, että kyseessä on liesikiveys. Kiveyksen keskeltä löytyi yksi koristeltu keramiikan pala (TYA 615:1). Alueen 2 länsi- ja itäosissa oli puhdasta, vaaleaa hiekkaa ja alueen keskiosan maalaji vaihtui soransekaiseksi hiekkaksi, jossa oli eri kokoisia kiviä. Ruudusta 219/504 paljastui soikea läikkä heikkoa likamaata, ruudussa 220/502 likamaaläikkä oli 4 kpl, joista yksi edellisessä tasossa ja kerroksessa nokimaana näkynyt kulttuurimaa-alue, jossa mitä ilmeisemmin on myös pidetty tulta, koska hiilen paloja löytyi tästäkin kerroksesta useita.

Kolmannessa tasossa alueella 1 läntistä reunaa lukuunottamatta maalaji oli harmahmavaa, siltinsekaista hiekkaa. Länsireunalla hiekka oli vaaleata. Lounaisnurkassa oli heikkoa, juurtensekaista likamaata. Kerroksen likamaaläikät jatkuivat. Ruutujen 219/496, 220/496 kiveyksestä jäi vain muutama pieni kivi kolmannen tason tasalle. Ruudun 221/499 pyöreästä likamaaläikästä paljastui halkaisijaltaan n. 4x12 cm hiekkakivilaaka. Ruudussa 220/498-499 sijainnut kivi oli nyt halkaisijaltaan n. 30x70 cm. Alueen 2 maalajit ja likamaat jatkuivat tasossa 3 samoin kuin kerroksessa 3.

Etenkin alueelta 1 löytöjä tuli huomattavasti vähemmän kuin kahdesta ylemmästä kerroksesta. Sen sijaan alueelta 2, ruudun 219/504 likamaasta löytyi jonkinlainen keramiikkakeskittymä, 31 palaa.

5.2.5. Kerros ja taso 4

Kerroksessa 4 alue 1:n maaperä oli kaivausalueen pohjoisosissa soransekaista hiekkaa ja eteläosissa vaaleata, puhdasta hienoa hiekkaa. Ruudussa 222/496 oli soikean kaareva likamaaläikkä, jota ympäröi vaalea hiekka. Alueella 2 maaperä oli myös paikoin vaaleaa, hienoa hiekkaa, paikoin soransekaista hiekkaa. Ruudun 219/504 heikko likamaa tummeni vahvemaksi kulttuurimaaksi ja laajeni alaltaan pohjoiseen, ruutuun 220/504. Tämän ruudun itäprofiilin vierestä keskeltä paljastui tumma puoliympyrän muotoinen turpeensekainen läikkä, luultavasti maatunut juuri. Ruudun 220/502 likamaa-alue jatkui yhä, mutta pieneni sy-

venmälle mentäessä.

Tasossa 4 maalajit jatkuivat kuten kerroksessa 4. Alueen 2 itäreunan likamaa-alue oli laajentunut pohjoiseen profiiliin saakka, niin että likamaa-alue oli nyt selvärajaan, muodoltaan soikeahko ja hieman kaareva.

Muutamaa yksittäistä löytöä lukuunottamatta löytöjä, lähinnä keramiikkaa, tuli vain ruuduista 222/496 alue 1:n likamaasta ja ruudusta 219/504 alue 2:n likamaasta.

5.2.6. Kerros ja taso 5

Kerroksessa 5 alueella 1 maaperä on ruutua 222/496 lukuunottamatta soransekaisista hiekkaa. Alueen eteläosan vaalea hieno hiekkakin vaihtuu soransekaiseksi hiekaksi, jossa on runsaasti eri kokoisia kiviä. Ruudussa 222/496 likamaaläikkä jatkuu ja sitä ympäröi hieno, vaalea hiekka. Alueella 2 ruutujen 219/504 ja 220/504 likamaa jatkuu selkeänä. Muutoin maaperä on paikoin soransekaisista hiekkaa, paikoin vaaleaa, hienoa hiekkaa.

Tasossa 5 maalajit kuten kerroksessa 5. Alueen 1 ruudun 222/496 likamaa ulottuu nyt pohjoisprofiiliin saakka. Likamaata ympäröi vaalea, hieno hiekka. Alueella 2 on keskimäärin nyrkinkokoisia kiviä sekä soransekaisessa hiekassa, että hienossa hiekassa. Alueen itäpuolen likamaa on selvärajaan, halkaisijaltaan n. 60x170 cm. Ruudussa 220/504, itäprofiilin vieressä on myös pieni puoliympyrän muotoinen tumma likamaaläikkä.

Löytöjä tuli vain likamaa-alueilta; ruudusta 222/496 hieman keramiikkaa ja yksi hiotun esineen pintapala, ruudusta 219/504 keramiikkaa ja kvartsi-iskos sekä ruudusta 220/504 keramiikkaa, kvartsi-iskos ja kivilaji-iskos.

5.2.7. Kerros ja taso 6

Alueella 1 kaivettiin enää ruutua 222/496, jonka likamaaläikkä jatkui tasosta 5 vielä 9 cm:ä alaspäin, n. tasoon 6. Likamaa ja sitä ympäröi-

vä vaalea, hieno hiekka loppuivat ja alta paljastui soransekaista hiekkaa. Muualle alueelle tehtiin koekuoppia, jotka osoittivat löydötön soramaan edelleen jatkuvan.

Alueella 2 kerroksessa 6 itäosan likamaa jatkuu edelleen laajentuen ruudun 220/504 koillisnurkkaan. Likamaata ympäröi vaalea, hieno hiekka. Muualla maaperä on soransekaista hiekkaa. Tasossa 6, ruudun 220/504 koillisnurkan likamaasta löytyy muutama pala hiiltä. Ruudussa 220/504 likamaan vieressä on pieni läikkä punaista hiekkaa. Maalajit kuten kerroksessa 6.

Alue 1 on löydötön. Alueen 2 likamaasta löytyi keramiikka ja pari kvartsi-iskosta.

5.2.8. Kerros ja taso 7

Alue 1:n pohjataso, maaperä löydötöntä ja värjäytymätöntä soransekais- ta hiekkaa.

Alueella 2 kerroksessa 7 itäosan likamaa alkaa supistua ja erityy kahdeksi likamaa-alueeksi. Tasossa 7 on jäljellä pieni, n. 14x30 cm kokoinen läikkä heikkoa likamaata ruutujen 219/503 ja 219/504 välillä sekä puolipyöreä läikkä, kooltaan n. 40x80 cm, ruutujen 220/503-504 alueella, kiinni pohjoisprofiilissa. Tämä likamaa tummenee nokimaansekaiseksi tasoon 7 päästäessä ja siitä löytyy pala hiiltä. Ruudun 220/504 itäprofiilin vieressä on pieni likamaaläikkä. Muutoin maaperä on alueen itäosassa vaaleaa, hienoa hiekkaa ja länsipuolella soransekais- ta hiekkaa. Alueelta tulee yksi löytö; kvartsi-iskos ruudun 220/504 nokimaasta.

5.2.9. Kerros ja taso 8

Alueen 2 pohjataso. Kaikki likamaa-alueet loppuvat kerroksen 8 jälkimäisessä puoliskossa. Likamaa-alueiden, värjäytymien ja löytöjen loppuminen tarkistetaan koekuopilla. Maaperä on länsiosassa aluetta soransekaista hiekkaa, itäosassa hienolaatuisempaa hiekkaa.

5.2.10. Profiilit

Alue 1:stä piirrettiin länsi- ja pohjoisprofiilit. Eteläprofiilissa ei näkynyt mitään merkkejä kulttuurimaasta ja puolet profiilista peitti profiilissa kasvavat kuuset. Itäprofiili oli periaatteessa sama kuin vuoden 1987 koeojan länsiprofiili. Länsiprofiilissa kulttuurimaakerros oli sekoittunut rikastumiskerrokseen, yhteensä tämä sekoittunut kerros oli paksuudeltaan n. 12 cm. Ruudun 222/496 vieressä profiilissa oli päällekkäin kaksi kiveä. Pohjoisprofiilissa näkyi selvä likamaakerrostuma, joka liittyyneen saman ruudun (222/496) tasojen likamaahan. Likamaa alkaa n. 30 cm maanpinnasta puhtaan, hienon hiekkakerroksen alkaessa ja jatkuu 70 cm:in syvyyteen maanpinnasta mitattuna. Alkaessaan se on leveydeltään n. 74 cm ja kapenee syvemmälle mentäessä. Profiilissa ei näy muuta kulttuurimaata. Muutama ruostejuova tai -läikkä on havaittavissa.

Alueen 2 kaikki profiilit piirrettiin. Länsiprofiilissa ei näkynyt mitään poikkeavaa. Pohjoisprofiilista paljastui selvä liesikiveys linjalta 221/502-503. Kyseessä oli kuoppaliesi, jossa suurimmat kivet olivat pohjalla. Kivien alla oli hiilten ja nokimaansekainen likamaakerros, kivien päällä likamaata. Profiilia puhdistettaessa kivien päältä löytyi yksi pala keramiikkaa ja yksi kvartsi-iskos. Liesikiveys oli leveydeltään n. 90 cm ja se alkoi n. 10 cm maanpinnasta ja jatkui n. 45 cm syvyyteen. Toinen likamaa-alue näkyi linjan 221/503-504 välillä ja sijoittui samaan kohtaan kuin ruutujen 220/503-504 lika- ja nokimaa 7. tasossa. Likamaa oli leveydeltään n. 90 cm ja se alkoi n. 60 cm syvyydeltä ja loppui n. 85 cm syvyydessä. Itäprofiilissa näkyi soikeahko likamaaläikkä linjalla 220/505, leveydeltään n. 55 cm. Se alkoi n. 50 cm syvyydeltä maanpinnasta mitattuna ja loppui n. 85 cm syvyydessä. Profiilissa näkyi myös kaksi pientä heikon likamaan muodostamaa läikkää. Eteläprofiilin ainoa poikkeama oli linjan 219/503 puolilympyränmuotoinen turpeen ja likamaansekainen värjäymä, joka erotuu muusta maaperästä vasta turvekerroksen loputtua, mutta saattaa silti alkaa heti turpeen alta ja näin olla moderni anomalia. Värjäymä jatkui n. 24 cm syvyyteen maanpinnasta ja oli n. 80 cm leveä.

6. YHTEENVETO LÖYDÖISTÄ

6.1. Esineet tai esineiden palat ja niiden löytöyhteydet

Löytöjä tuli kauttaaltaan molemmilta alueilta. Enemmistö löydöistä oli keramiikanpaloja, joita tuli 378 kpl alueelta 1 ja 99 kpl alueelta 2, yhteensä 477 kpl. Kvartsi-iskoksia löytyi 78 kpl alueelta 1 ja 33 kpl alueelta 2, yhteensä 111 kpl. Kivilaji-iskosten määrä on 9 kpl alueelta 1 ja 14 kpl alueelta 2, yhteensä 23 kpl. Alueelta 1 löytyi myös neljä pientä palaa palanutta luuta, yksi esineen pintapala ja yksi hioinkivi. Eniten löytöjä tuli 2. kerroksesta, yhteensä n. 288 kpl. Näiden lisäksi suoritettiin pintapoimintaa Karhunojantien pohjois- ja eteläpuoleisissa ojissa ja löydettiin 90 palaa keramiikkaa, 33 kvartsi-iskosta, 39 kivilaji-iskosta, 12 kpl palanutta luuta ja yksi esineen katkelma. Pohjoispuolisen ojan profiilissa oli lisäksi näkyvissä selvä liesikiveys (ks. liite 5).

Ensimmäisen kerroksen keramiikkalöydöt keskittyivät alueelle 1, alueen läntistä reunaa lukuunottamatta, joka oli lähes löydötön. Huomattava keskittyminen oli ruudussa 221/498, 76 palaa. Paloista suuri osa oli ilmeisesti peräisin samasta nuorakeraamisesta kohovyöastiasta. Pienempiä keramiikkakeskittymiä, 6 - 11 palaa, oli myös ruuduissa 220/497, 220/499, 221/499 ja 222/497. Keramiikkalöydöt olivat yleensä keskittyneet pienempiin tai suurempiin rykelmiin, eivätkä olleet levinneet tasaisesti minkään ruudun alueella. Ensimmäisen kerroksen keramiikkalöytöjen ja kulttuurimaa-alueitten välillä ei ollut nähtävissä selvää korrelaatiota. Alueelta 1 tuli ensimmäisestä kerroksesta keramiikkaa kaikkiaan 129 palaa, alueelta 2 vain 3 palaa. Kvartsi- ja kivilaji-iskokset keskittyivät alueen 1 keski- ja itäosiin ja alueen 2 länsiosiin. Eniten kvartsi-iskoksia löytyi ruudusta 219/502, 7 kpl. Eniten kivilaji-iskoksia löytyi ruuduista 221/498 ja 220/502, kummastakin 3 kpl. Yhteensä alueelta 1 löytyi ensimmäisestä kerroksesta 43 kpl kvartsi-iskoksia ja 5 kpl kivilaji-iskoksia. Alueelta 2 löytyi 12 kpl kvartsi-iskoksia ja 6 kpl kivilaji-iskoksia. Löytöjä tuli sekä likamaasta että turpeen tai rikastumiskerrokseksensekaisesta hiekasta. Ensimmäisestä kerroksesta löytyi lisäksi yksi hioinkivi ruudun 222/497 kaakkoisnurkasta, joka nojasi vinoittain hiekkakivilaakaan sekä yksi pala palanutta luuta löytörikkaasta ruudusta 221/498.

Toisesta kerroksesta löytöjä tuli kaikista ruuduista. Löytöjen ei voi sanoa taaskaan korreloineen likamaa-alueitten kanssa, alueen 1 lounaisnurkan likamaasta ei juuri tullut löytöjä, alueen 2 ruudun 220/502 nokimaasta ei tullut missään kerroksessa yhtään löytöä. Suurin keramiikkakeskittymä löytyi taas ruudusta 221/498, 98 palaa. Nämä palat olivat suurimmaksi osaksi samantyyppistä nuorakeramiikkaa kuin ensimmäisen kerroksen löydöt samassa ruudussa. Keramiikkaa löytyi useita paloja kaikista ruuduista, kolmea löydötöntä ruutua lukuunottamatta (219/496, 219/502 ja 220/504). Palojen lukumäärä ruutua kohden vaihteli 2:sta 19:ään, ruutu 221/498 oli siis poikkeuksellisen löytörikas. Yhteensä alueelta 1 löytyi toisesta kerroksesta 233 palaa keramiikkaa ja alueelta 2 niitä löytyi 23. Kvartsi- ja kivilaji-iskokset olivat hajanaisesti sijoittuneet ympäri alueita. Eniten kvartsi-iskoksia oli ruuduissa 221/498 ja 221/499, kummassakin 5 kpl. Eniten kivilaji-iskoksia oli ruuduissa 219/504 ja 220/504, molemmissa 2 kpl. Alueelta 1 löytyi yhteensä 33 kvartsi-iskosta ja 3 kivilaji-iskosta, alueelta 2 löytyi 6 kvartsi-iskosta ja 5 kivilaji-iskosta. Iskoksia löytyi toisesta kerroksesta siis vähemmän kuin ensimmäisestä kerroksesta, kun taas keramiikkaa löytyi huomattavasti enemmän. Ruudusta 220/497 löytyi yksi palaneen luun siru.

Kolmannessa kerroksessa löytöjen määrä väheni kaikkialla huomattavasti lukuunottamatta alueen 2 kaakkoiskulmaa. Eniten keramiikkaa löytyi ruudusta 219/504, alueelta 2, 31 palaa. Ruudusta 219/497, alueelta 1, löytyi 6 palaa keramiikkaa, muut ruudut olivat joko löydöttömiä tai niistä löytyi vain 1-2 palaa keramiikkaa. Yhteensä alueelta 1 löytyi kolmannelta kerroksesta 11 palaa keramiikkaa, alueelta 2 keramiikkaa löytyi 38 palaa. Kolmannessa kerroksessa keramiikka- ja iskoslöydöt ja likamaa-alueet korreloivat melko selvästi. Ruudun 219/496 koristeltu keramiikanpala löytyi liesikiveyksestä. Tämä liesikiveys paljastui kolmannen kerroksen alkaessa ja loppui kolmannessa tasossa. Alueelta 1 löytyi yhteensä 3 kvartsi-iskosta ja 1 kivilaji-iskos. Alueelta 2 löytyi yhteensä 7 kvartsi-iskosta ja 1 kivilaji-iskos. Lisäksi alueelta 1 löytyi 2 palaneen luun sirua ruudusta 222/499, aivan itäprofiilin vierestä, likamaasta. Ruudun 221/499 1. kerroksesta saakka jatkuneesta pyöreähköstä likamaaläikästä löytyi halkaisijaltaan n. 5x12 cm kokoinen, 1,5 cm paksu hiekkakivilaaka.

Neljännessä kerroksessa keramiikkalöytöjä tuli enää neljästä ruudusta;

alueella 1 pian kolmannen tason jälkeen ruudusta 220/499 1 pala, ruudun 222/496 likamaasta 8 palaa, alueella 2 ruudun 219/504 likamaasta 11 palaa ja ruudun 220/504 puolelle jatkuneesta likamaasta 1 pala. Iskoksia löytyi vain alueelta 2; ruudusta 219/502 1 kivilaji- ja 1 kvartsi-iskos, ruudun 219/504 likamaasta 3 kvartsi-iskosta.

Viidennessä kerroksessa alueelta 1 löytyi 3 keramiikanpalaa ja 1 hiotun kiviesineen pintapala ruudun 222/496 likamaasta. Alueelta 2 löytyi 5 keramiikanpalaa ja 1 kvartsi-iskos ruudusta 219/504 sekä 5 keramiikanpalaa, 1 kvartsi-iskos ja 1 kivilaji-iskos ruudusta 220/504. Kaikki löydöt tulivat likamaa-alueelta.

Kuudes kerros oli alueella 1 kauttaaltaan löydötöntä ja värjäytymätöntä maata lukuunottamatta ruudun 222/496 likamaata, joka jatkui lähes kuudenteen tasoon saakka, n. 9 cm viidennestä tasosta alaspäin. Likamaan alta paljastui värjäytymätön ja löydötön soransekainen hiekka. Alueen 2 itäosan likamaa jatkui ja siitä löytyi 3 palaa keramiikkaa ruudusta 219/504 ja 10 palaa keramiikkaa ja 1 kvartsi-iskos ruudusta 220/504.

Seitsemäs kerros kaivettiin vain alueen 2 itäpuolelta. Pitkulainen likamaaläikkä eriytyi kahdeksi, joista etelänpuoleinen pieneni tasoon 7 päästäessä n. 14x30 cm kokoiseksi heikoksi likamaaläikäksi ruutujen 219/503 ja 219/504 väliin. Pohjoisempi likamaaläikkä näkyy tasossa 7 puolipyöreänä n. 40x80 cm kokoisena alueena ja likamaan seasta tulee näkyviin nokimaata ja siitä löytyy pala hiiltä sekä yksi (savu)kvartsi-iskos, joka on kerroksen ainoa löytö. Noensekainen likamaa-alue sijaitsee ruurujen 220/503 ja 220/504 välillä kiinni pohjoisprofiilissa.

6.2. Rakenteet ja kulttuurimaa-alueet

Selviä rakenteita voidaan osoittaa muutama. Alueen 1 lounaisnurkasta, suunnilleen ruudun 219/496 alueella paljastui ensimmäisessä kerroksessa ja -tasossa pyöreähkö, halkaisijaltaan n. 60x80 cm kokoinen nokimaaläikkä, josta löytyi muutama pala hiiltä. Toisessa kerroksessa ja -tasossa nokimaa vaihtui likamaaksi ja laajeni hieman myös ympäröivien ruutujen alueille. Likamaasta tuli muutama pienehkö kivi. Kolmannen kerroksen puolivälissä kohdalta paljastui suuri määrä pieniä kiviä, n. 40x40 cm alueelta. Kivien koko oli n. 4x4 cm. Kolmannessa tasossa ki-

vet ja likamaa olivat jo lähes hävinneet. Tulkitsisin tämän anomalian liedeksi. Liesikiveyksestä löytyi kolmannessa kerroksessa koristeltu keramiikanpala, luultavasti Jäkäräläntyyppin keramiikkaa (TYA 615:1). Toinen selvä liesikiveys paljastui yllättäen alueen 2 pohjoisprofiilista, linjalta 221/502-503, puhdistettaessa profiilia piirtämistä varten. Kiveys oli leveydeltään n. 90 cm ja se alkoi n. 10 maan pinnasta ja jatkui n. 45 cm syvyyteen. Kivien alapuolella oli nokimaakerros ja kivien yläpuolella likamaa-alue. Suurimmat kivet olivat lieden pohjalla, pienemmät reunoilla ja ylempänä. Kyseessä lienee ns. kuoppaliesi. Liesikiveyksen päältä löytyi profiilia puhdistettaessa myös 1 keramiikanpala, ehkä nuorakeramiikkaa (TYA 615:121) ja 1 kvartsi-iskos (TYA 615:122).

Kivettyjen liesien lisäksi löytyi kaksi rakenteetonta nokimaa-aluetta, joissa lienee pidetty tulta. Alueella 2 ruudussa 220/502 paljastui toisessa kerroksessa soikea nokimaa-alue, halkaisijaltaan n. 20x56 cm, josta löytyi myös hiilenpaloja. Tasoon 3 mennessä nokimaa oli vaihtunut likamaaksi ja alaltaan hieman laajentunut, mutta hiilenpaloja löytyi edelleen. Tasossa 4 likamaa oli kutistunut n. 20x30 cm kokoiseksi ja se hävisi kokonaan viidenteen tasoon päästäessä. Tästä tulenpito-paikasta ei tullut löytöjä. Toinen nokimaa-alue paljastui huomattavan syvältä, vasta 7. kerroksessa, alueen 2 ruuduista 220/503-504, pohjoisprofiilin vierestä, pitkään jatkuneen likamaa-alueen alta. Se oli halkaisijaltaan n. 44x80 cm. Nokimaasta löytyi yksi savukvartsi-iskos. Noki- ja likamaa päättyivät hieman ennen tasoa 8.

Alueella 1, ruudussa 222/496 paljastui n. 40x45 cm kokoinen heikko likamaa-alue tasossa 2, heikko likamaa jatkui myös tasossa 3, muodoltaan pidentyneenä ja kaventuneena. Vasta tasossa 4 likamaa näkyi selvärajaisena ja tummana likamaa-alueena. Se sijaitsi ruudun keskiosassa, muodoltaan soikehkona ja hieman kaartuvana ja sen halkaisija oli n. 30x65 cm. Viidennessä tasossa likamaa oli pienentynyt ja oli toisesta päästä kiinni pohjoisprofiilissa. Likamaa loppui n. 1 cm ennen tasoa 6. Viidennessä kerroksessa ja -tasossa likamaata ympäröi vaalea hieno hiekka, kun alue muualla oli soransekaista hiekkaa. Ruudun 222/496 kerroksesta 2 löytyi melko paljon keramiikkaa ja muutama kvartsi-iskos, 3. kerroksesta vain 1 kivilaji-iskos ja 1 kvartsi-iskos, eikä yhtään keramiikkaa, 4. kerroksesta keramiikkaa löytyi taas 8 palaa ja 5. kerroksesta joitakin paloja. Lisäksi 5. kerroksesta löytyi hiotun kiviesineen pintapala. Ainakin kahden alimman kerroksen löydöt tulivat

varmuudella likamaasta. Pohjoisesta profiilista ruudun likamaan muoto näkyi huomattavasti selvemmin kuin yhdestäkään tasosta. Profiilin likamaa alkoi n. 30 cm syvyydeltä maanpinnasta yht'äkkiä n. 74 cm levyisenä ja kapeni alaspäin mentäessä. Likamaa loppuu n. 70 cm syvyydessä kuten myös kerroksen 5 likamaa. Profiilin likamaa oli muodoltaan kannmunanpuolikasta muistuttava. Keramiikan laadusta päätellen kyseessä voisi olla Jäkäriläntyyppin keraamikkojen jätekuoppa.

Alueen 1 toinen mielenkiintoinen likamaa-anomalia oli likamaaläikkä ruudussa 221/499, joka alkoi kerroksen 3 alkupuolella ja loppui kerroksen 4 jälkipuolella. Kooltaan se oli n. 28x30 cm ja jatkui koko matkan samanmuotoisena, lähes pyöreänä. Hieman ennen kolmatta tasoa siitä löytyi n. 5x12 cm kokoinen hiekkakivilaaka. Likamaaläikästä löytyi myös pala keramiikka ja kvartsi-iskos. Jälki voisi olla paalunsija, mutta varmoja todisteita tällaisesta on yleensä vaikea osoittaa, eikä kaivausalueilta löytynyt muita vastaavanlaisia anomalioita.

Alueella 2 paljastui myös muodoltaan mielenkiintoinen likamaa-alue. Kolmannessa tasossa ruudussa 219/504 näkyi eteläprofiilista alkava soikeahko heikon likamaan alue, halkaisijltaan n. 30x80 cm. Siitä löytyi edeltävässä (3.) kerroksessa runsaasti keramiikkaa ja muutama kvartsi-iskos. Neljännessä tasossa likamaa oli tummentunut ja laajentunut myös ruutuun 220/504. Likamaa muodosti melko selvärajaisen, kaartuvan soikion ja ulottui pohjois-etelä-suunnassa lähestulkoon alueen läpi. Löytöjä tuli myös neljännestä kerroksesta, mutta enimmäkseen likamaan eteläisemmästä puoliskosta, ruudun 219/504 alueelta. Viidennessä tasossa likamaa näkyi edelleen melko samanmuotoisena kuin edellisessä tasossa, ehkä hieman tummempana. Löytöjä tuli koko likamaan alueelta. Kuudennessa tasossa likamaa oli hieman supistunut eteläpäästä, mutta laajentunut pohjoisosasta. Koillisnurkasta löytyi muutama pala hiiltä. Likamaasta löytyi edelleen keramiikkaa ja kvartsi-iskoksia. Seitsemänteen tasoon mentäessä likamaa loppui suurelta osin ja jäljelle jäi pieni läikkä heikkoa likamaata ruutujen 219/503-504 välille ja pohjoisprofiilin vierestä paljastui jo aiemmin kuvailtu tulenpitopaikka tms.

7. KERAMIIKASTA

Keramiikkalöytöjen perusteella tämän vuoden tutkimuskohteena on ollut ainakin jäkärlänkeraaminen ja nuorakeraaminen asuinpaikka. Asuinpaikat ovat olleet siinä määrin päällekkäin, että paikoin nämä eri keramiikkatyyppit löytyivät samoista rykelmistä. Löydöissä on keramiikkaa kaikkiaan 477 palaa, joista 66:ssä näkyy koristelua. Jäkärlänkeramiikkaan viittaavia koristeltuja paloja on 17 kpl. Koristeina esiintyy leveämpiä ja kapeampia, lyhyitä ja pidempiä suiponsoikeita painanteita, kampaileimoja, lyhyitä ja leveitä toukkamaisia painanteita (kuten kampaileimat, mutta leiman sisällä ei ole koholla olevia harjanteita) ja kapeita, lyhyitä, käyriä kynsipainanteita. Eniten on paloissa erilaisia ja erikokoisia soikeita painanteita, jotka esiintyvät vinoina vyöhykkeinä. Nämä palat ovat yleisesti ottaen peräisin suuremmista ja paksuseinäisemmistä astioista. Kaksi palaa (TYA 615:28) on kauttaaltaan pienten erisuuntaisten vinoviivarivien peitossa. Niiden seinämä on ohut ja ne lienevät peräisin pienemmästä astiasta. Ks. TYA 615:1,13,18,20 ja 28. (Vrt. Edgren 1966)

Nuorakeraamiseen tyyliin koristeltuja paloja on ainakin 42 kpl. Koristeaiheina ovat nuorapainanteet, kuusenhavuornamentti, vedetyt (tai leimatut) viivat, pienet, kapeat painanteet, kohovyö eli vulsti, jonka molemmiin puolin kulki kuopparivi sekä käyrät leimapainanteet. Nuorapainanteita on 8 palassa (TYA 615:10,13,15,24,31,35,87,88), kuusenhavuornamenttia 6 palassa (TYA 615:10,13,22,23,25,89). Vulstikoristeisia paloja on ainakin 9 ja ne ovat todennäköisesti samasta astiasta, koska löytyivät yhdestä rykelmästä. Samasta kohdasta löytyi myös runsaasti n. 7 mm paksuja, sileitä paloja sekä kaksi painantein koristeltua reu-napalaa, jotka voivat liittyä em. astiaan (TYA 615:21,22). Koristellut nuorakeraamiset palat löytöluettelossa numeroilla TYA 615:5,9,10,13,15,17,20,21,22,23,24,31,35,87,88,89 ja 93. (Vrt. Edgren 1970)

Enemmän tai vähemmän huokoista keramiikkaa, jossa on ilmeisesti orgaanista sekoitetta on n. 100 palaa ja hyvälaatuista, ei huokoista, ehkä chamottensekaista keramiikkaa n. 377 palaa.

Karhunojantien ojista poimitusta keramiikasta voidaan samoin erottaa Jäkärlän keraamisia ja nuorakeraamisia paloja.

8. LOPUKSI

Tänä vuonna saatiin ilmeisesti päätökseen vuonna 1986 aloitettu koeoja (ks. Johannes Karvosen kaivauskertomus). Jäkärälän keramiikan ja nuora-keramiikan keskinäisen vyöhykkeisyyden ja kummankin keramiikkatyypin alimman korkeusvyöhykkeen selvittämiseksi on kaivaminen korkeuskäyriä vastaan varmasti paras tai helpoin mahdollinen tapa. Seuraavaksi voisikin olla mielenkiintoista avata toinen pohjois-etelä -suuntainen koeoja kaivetusta koeojasta esim. länteen, missä ainakin ojapoiminnan mukaan riittäisi löytöjä. Tämän vuoden koeojan kaivaukset päättyivät jonkinlaiseen terassiin. Terassin reunan voisi myös koekuopittaa, koska 1983 tehty koekuopitus ei ulottunut näin alas.

Turussa 14.2.1995



Kristiina Korkeakoski-Väisänen,
arkeologian lehtori, kaivausten valvoja



Hanna-Maria Pellinen,
kenttätyöjohtaja

LYHENTEET

TYA Turun yliopiston arkeologian osasto ja arkisto
SMYA - Suomen muinaismuistoyhdistyksen aikakauskirja

LÄHTEET

Edgren, Torsten. Jäkärälä-gruppen. En västfinsk kulturgrupp under yngre stenålder. SMYA 64. Helsingfors 1966.

--- Studier över den snörkeramiska kulturens keramik i Finland. SMYA 72. Helsingfors 1970.

Oksala, Hilikka. Turku, Maaria, Jäkärälä. Metsämäki kl. Peltomäki. Kaivaus kivikautisella asuinpaikalla 25.08. - 05.09.1986. TYA. (Kaivauskertomus)

Ruotsalainen, Hannele. Turku, Maaria, Jäkärälä. Metsämäki kl. peltomäki. Kivikautisen asuinpaikan kaivaus 31.08. - 11.09.1987. TYA. (Kaivauskertomus)

Ote peruskarttatalehdestä 1044 10 Lieto, Hki 1968



█ Kivikautisen asuinpaikan koekaivausten kordinaatit:
 x= 6713 80-85 y= 575 90 z=

YLEISKARTTA, mk 1:500 ; ks. Johannes Karvosen kartat, Maaria Jäkärilä Metsäniuskala 1994

- Kartta 1: PINTAVAAITUSLUVUT & 0-TASON KARTTA VAAITUKSINEEN, alueet 1 ja 2, mk 1:20
- Kartta 2: TASO 1, alueet 1 ja 2, mk 1:20
- Kartta 3: TASO 2, alueet 1 ja 2, mk 1:20
- Kartta 4: TASO 3, alueet 1 ja 2, mk 1:20
- Kartta 5: YKSITYISKOHTAKARTTA, taso 3a (= n. 5cm varsinaista tasoa 3:a ylempänä), alue 1, ruudut 219/496-7, 220/496-7, mk 1:10
- Kartta 6: TASO 4, alueet 1 ja 2, mk 1:20
- Kartta 7: TASO 5, alueet 1 ja 2, mk 1:20
- Kartta 8: TASO 6, alueet 1 ja 2, mk 1:20
- Kartta 9: TASOT 7 JA 8, alue 2, mk 1:20
- Kartta 10: ALUEEN 1 LÄNSI- JA POHJOISPROFIILIT, mk 1:20
- Kartta 11: ALUEEN 2 LÄNSI-, POHJOIS-, ITÄ- ja ETELÄPROFIILIT, mk 1:20

Kuvattu 13.6. - 13.7.1994 välisenä aikana, kuvaajana H-M Pellinen

Mustavalkonegatiivit, TYA 20920 - 20935

No.	Aihe	Suunta
20920	Yleiskuva alueelta 1 ennen kaivauksia	etelästä
20921	Yleiskuva alueelta 2 ennen kaivauksia	lounaasta
20922	Pintataso (0-taso) alueesta 1	idästä
20923	Pintataso alueesta 2	länneestä
20924	Taso 1 alueesta 1	idästä
20925	Taso 2 alueesta 1	idästä
20926	Yksityiskohtakuva; hiekkakivilaaka & li- kamaata, taso 3, alue 1, ruutu 221/299	etelästä
20927	Yksityiskohtakuva; liesikiveys, taso 3, alue 1, ruudut 219/496-7, 220/496-7	pohjoisesta
20928	Työkuva; Kirsi Majantie piirtää kuvan 20927 liesikiveystä	koillisesta
20929	Taso 3 alueesta 1	idästä
20930	Taso 1 alueesta 2	länneestä
20931	Taso 2 alueesta 2	länneestä
20932	Taso 3 alueesta 2	länneestä
20933	Taso 5 alueesta 2	länneestä
20934	Alue 1 peittäisen jälkeen	etelästä
20935	Alue 2 peittämisen jälkeen	etelästä

Diapositiivit

No.	Aihe	Suunta
263:1	Taso 2 alueesta 1	idästä

263:2	Taso 2 alueesta 1	idästä
263:3	Liesikiveys alueella 1, tasossa 3, ruudut 219/496-7, 220/496-7	pohjoisesta
263:4	Liesikiveys alueella 1, tasossa 3, ruudut 219/496-7, 220/496-7	pohjoisesta
263:5	Likamaa alueella 1, tasossa 4, ruu- dussa 222/496	etelästä
263:6	Likamaa alueella 1, tasossa 4, ruu- dussa 222/496	etelästä
263:7	Alueen 1 lounaisnurkan liedestä ylös- kaivetut kivet	
263:8	Likamaa alueella 1, tasossa 5, ruu- dussa 222/496	etelästä

Korkeuspiste siirrettiin valtion korkeuspisteeltä n:o 2878, joka sijaitsee Maariassa, vanhan Paattistentien varrella, n. 500 m Paimalan kansakoululta pohjoiseen, metsän reunassa, n. 100 m tieltä. Lähtöpisteen korkeus on 32,986 (32,984) m mpy. Vaaitusjonon pituudeksi tuli 1122,3 m. Vaaitusjonoa ei ehditty sulkea. Korkeuspiste siirrettiin kaivausalueen kiintopisteenä toimineeseen maahan iskettyyn männyn runkoon. Kiintopisteen korkeudeksi saatiin 41,95 m mpy. Vertailun vuoksi siirrettiin korkeus myös vuoden 1985 kiintopiste 2:lta, joka sijaitsee Karhunojantien varressa. Korkeusero tähän verrattuna oli vain muutaman sentin. Korkeuspisteenä on käytetty valtion korkeuspisteeltä siirrettyä lukemaa.

Vaaitusjono korkeuspisteeltä n:o 2878 kiintopisteelle 1:

	TAAKSELUKEMA (m)	ETEENLUKEMA (m)	ETÄISYYS (m)
1.	1,146	3,33	30,0
2.	0,625	1,405	68,0
3.	0,38	2,70	47,5
4.	0,415	3,845	21,0
5.	0,22	3,75	11,5
6.	0,70	3,195	11,5
7.	1,75	2,36	82,5
8.	3,44	0,645	17,0
9.	3,48	0,92	13,5
10.	3,785	0,545	17,5
11.	3,80	0,48	70,5
12.	2,40	0,24	84,5
13.	1,785	0,72	25,0
14.	1,99	0,25	31,0
15.	2,99	2,925	37,0
16.	0,52	1,80	42,0
17.	1,165	2,48	35,0
18.	0,795	2,13	32,0

19.	0,23	1,225	29,0
20.	2,19	0,775	32,0
21.	1,76	0,785	32,5
22.	2,30	0,26	38,5
23.	2,42	0,685	40,5
24.	1,54	0,905	28,5
25.	2,27	0,27	31,0
26.	1,74	1,285	28,0
27.	1,48	1,42	35,0
28.	1,49	1,07	35,5
29.	1,57	1,48	39,0
30.	1,485	1,245	32,0
31.	1,43	0,775	21,8
32.	2,045	0,47	22,0

yht. 55,336

46,37

1122,3

- korkeusero on 8,966 m

Turun kaupungin Mittausosaston korkeuspisteselityskortti
Krikkola Pks Oy 3000, 10. 62

Selitys pisteen sijainnista

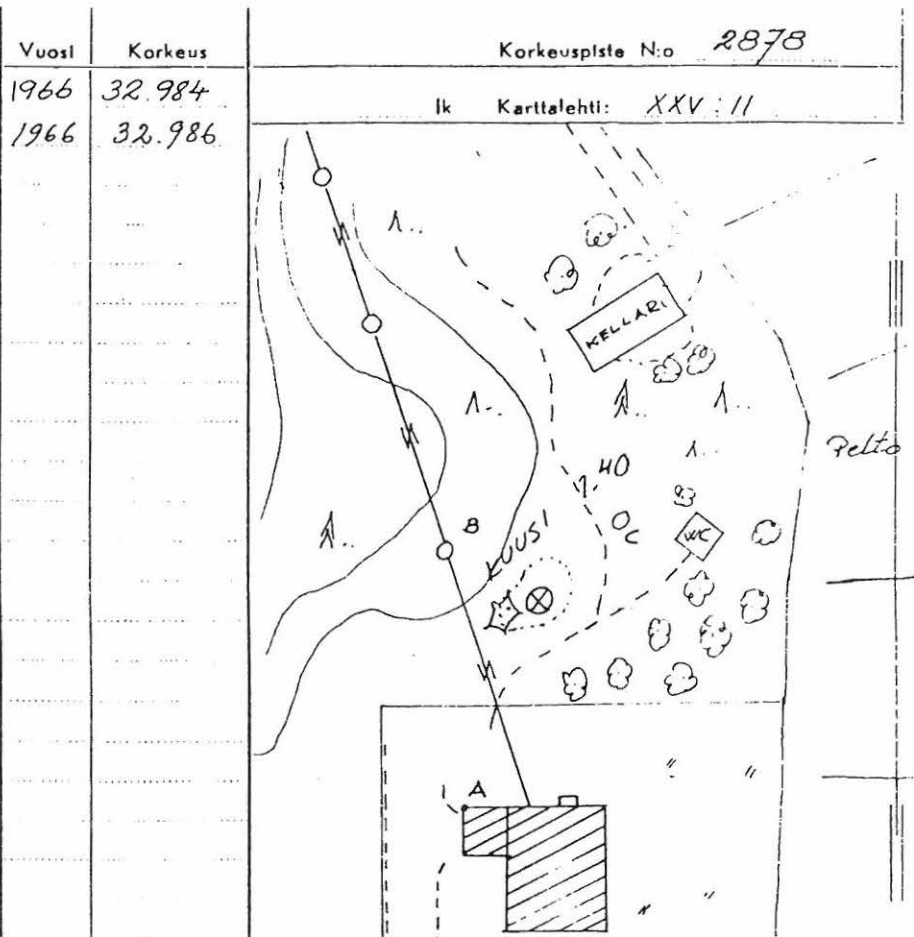
MAARIASSA, VANHAN PAATTISTENTIENTIEN YÄRRELLÄ
N. 500 m PAIMALAN KANJAKOULULTA POHJOISEEN,
METSÄN REUNASSA N. 110 m TIELTÄ

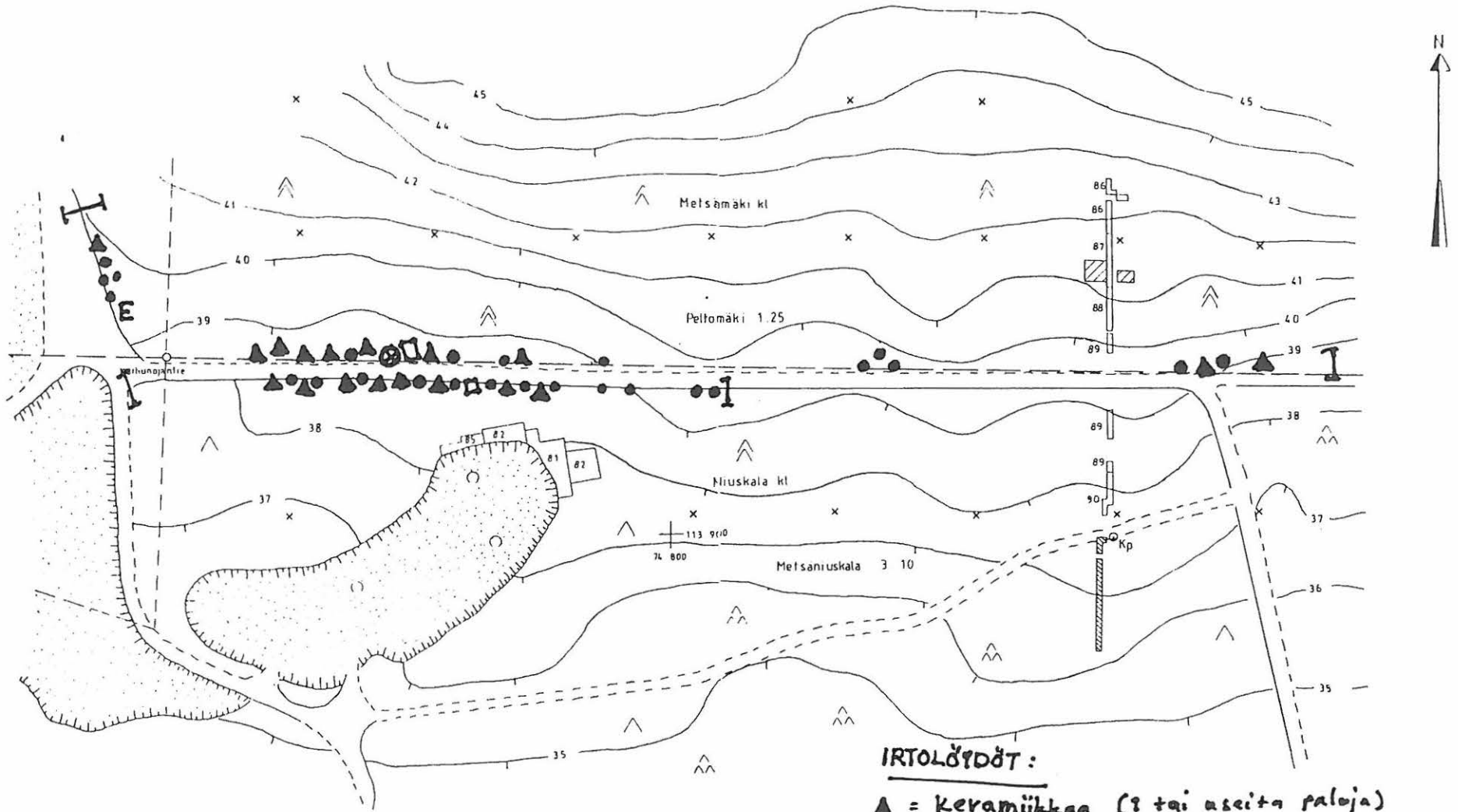
Merkittämistapa: PALLOPULTTI KALLIOSSA

Varemerkit: A RAK KULMA 17,60

B SÄHKÖTOLPPA 5,52 C MÄNTY 3,32

3/5 1966 A Saarnimo





Mittakaava 50 m

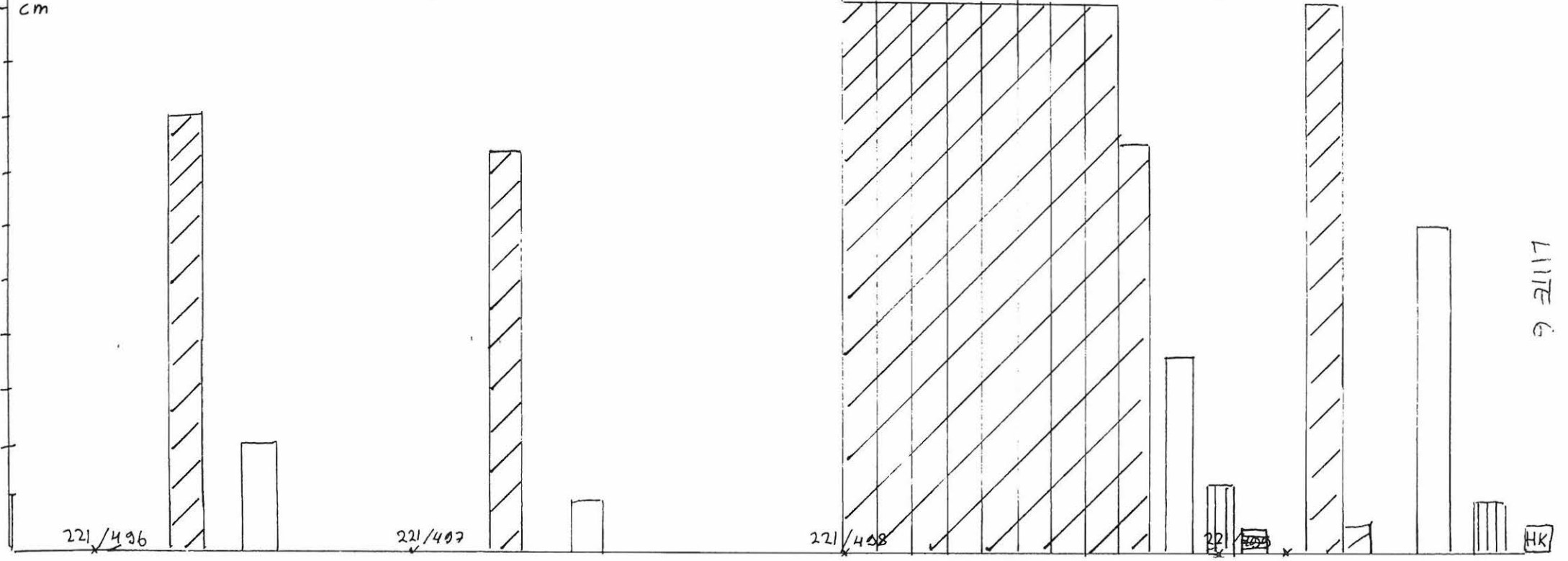
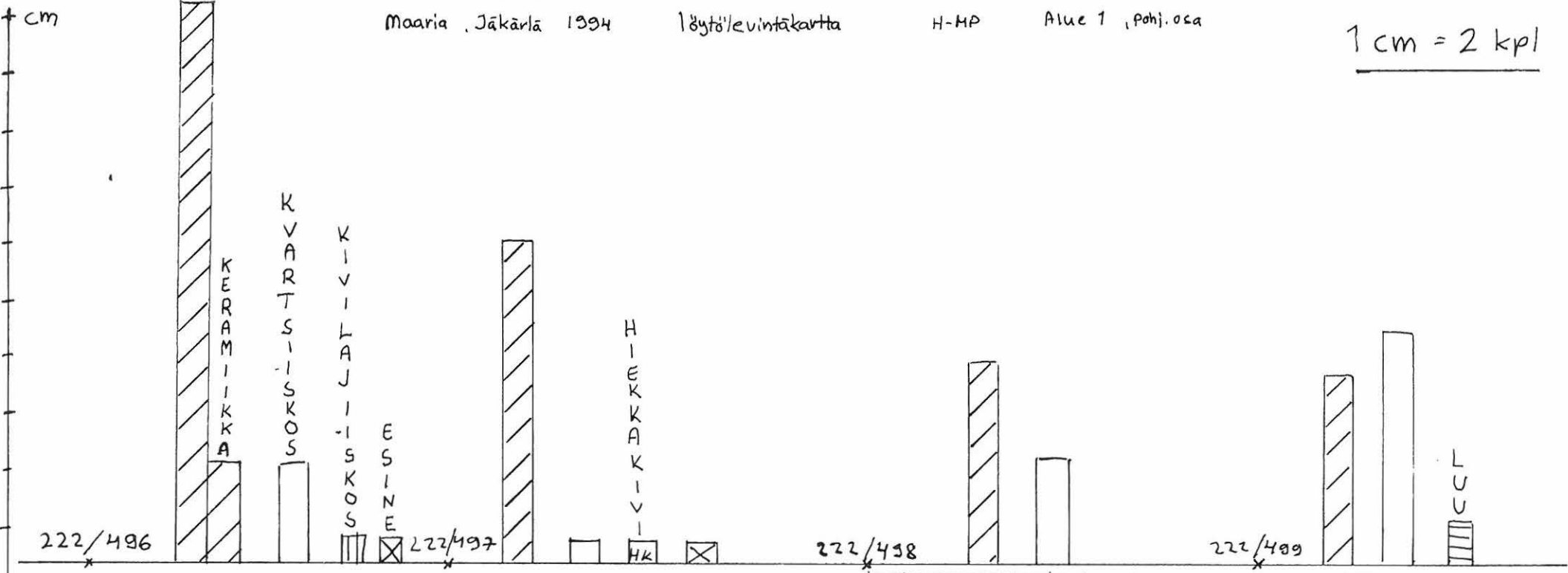
- △ Mäntymetsä
- △ Kuusimetsä
- Lehtipuita
- △ Taimikkoo
- 3:10 Tilan nimi ja numero
- Hiikkakuopan reuna
- - - Polku
- - - Autotie
- Korkeuskayra
- Pp Korkeuskiintopiste
- Kylanraja
- Tilusraja
- x Koekuoppa v 83-84

- 91-90 Karvausalueet vuosina 1981 - 1990
- Karvausalueet vuonna 1994
- Pellinen
- ▨ Karvonen

IRTOLÖYDÖT:

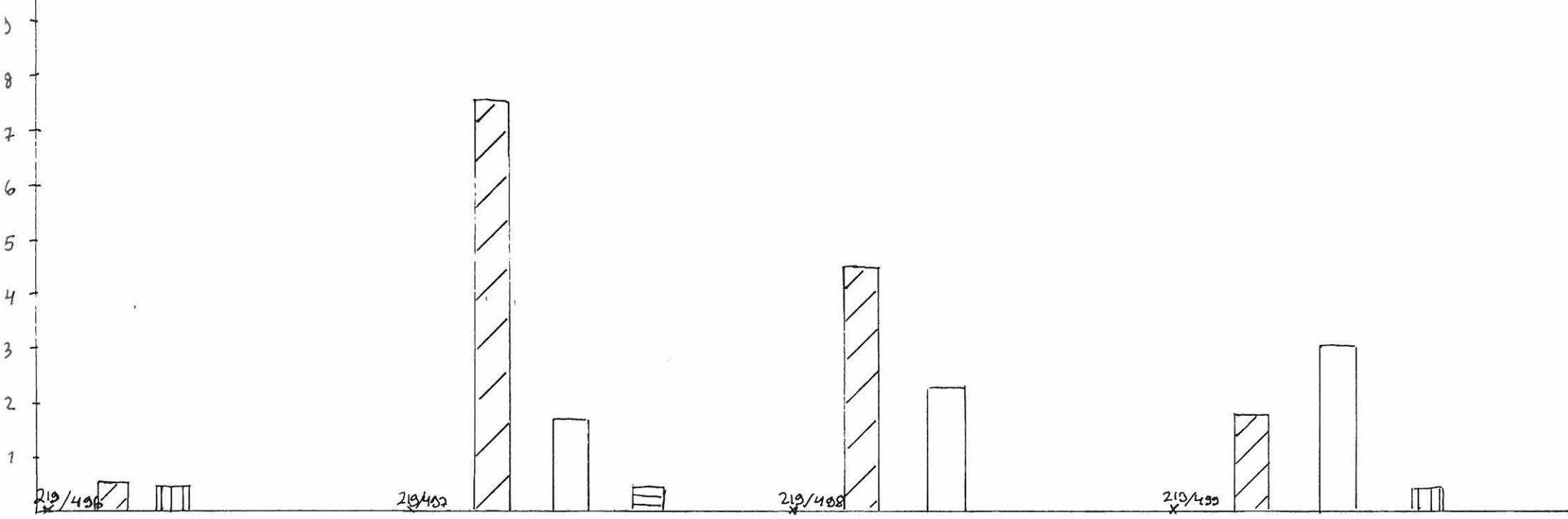
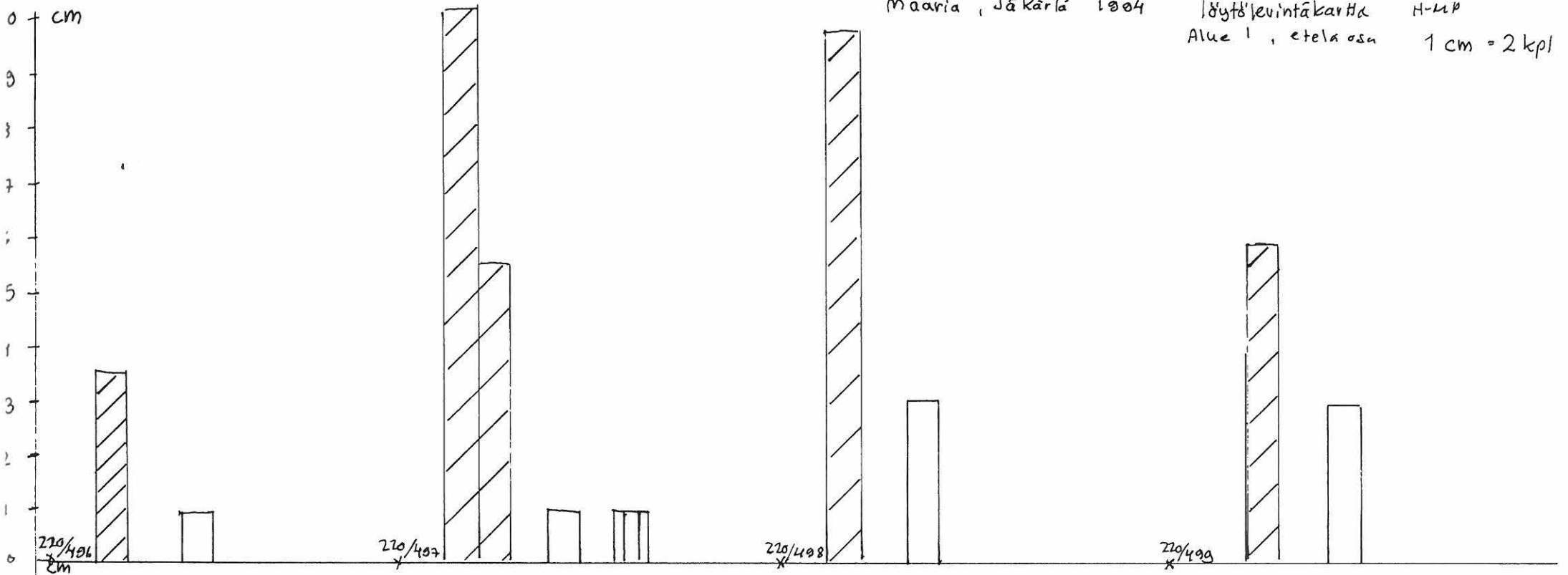
- ▲ = Keramiikkaa (1 tai useita paloja)
- = Iskos (1 tai useita)
- = Palanutta luuta (1 tai useita)
- ⊗ = Liesikiveys
- I = Poimitun alueen rajat
- E = Esineen katkelma

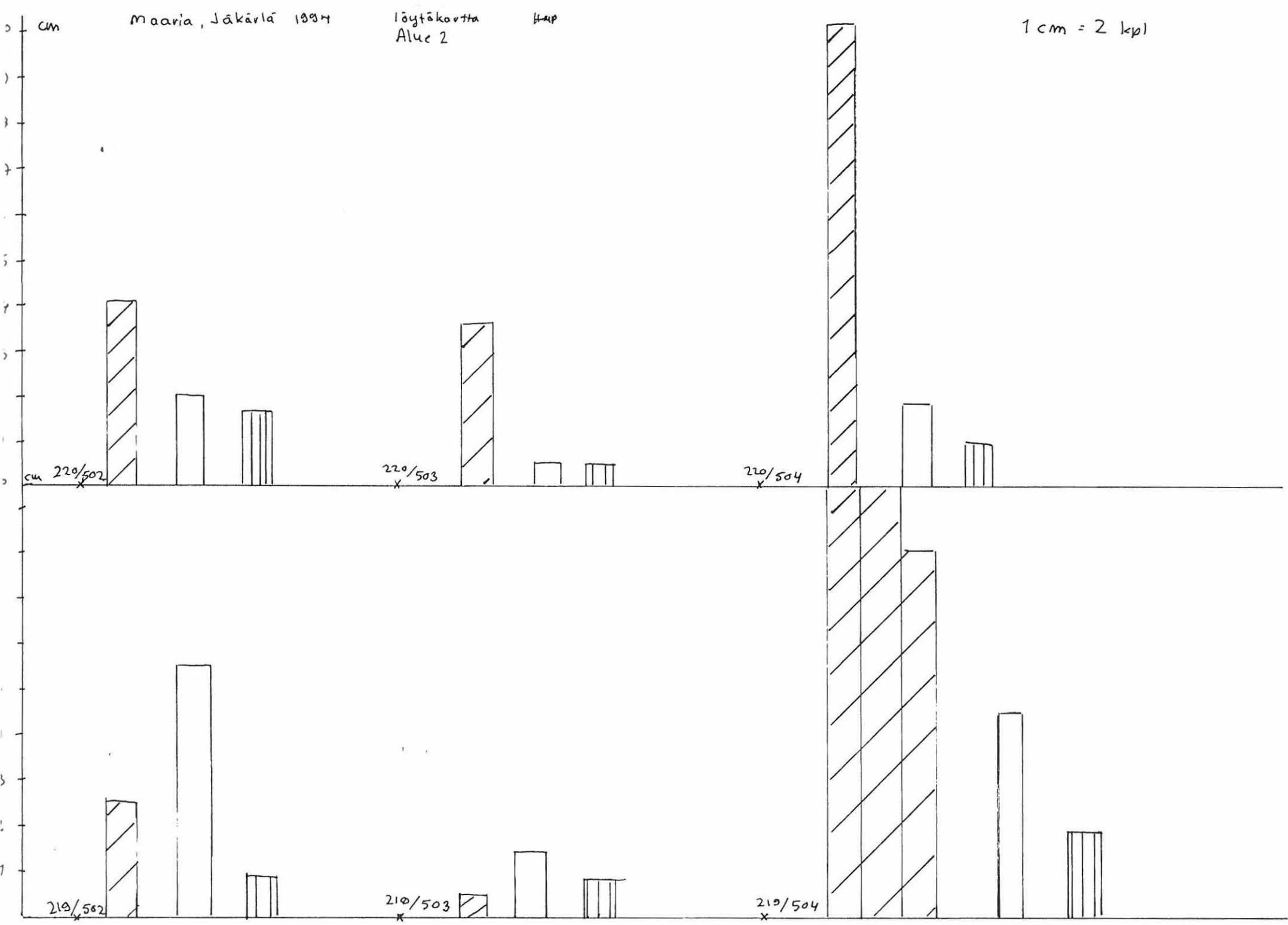
Turku Maana Jakarila Niuskala	
Kartta 1	Metsaniuskala 3:10
Yleiskartta	
Turun yliopisto Arkeologian osasto	
	Mk 1:500
Piirt. Johannes Karvonen	
2.11.1994	

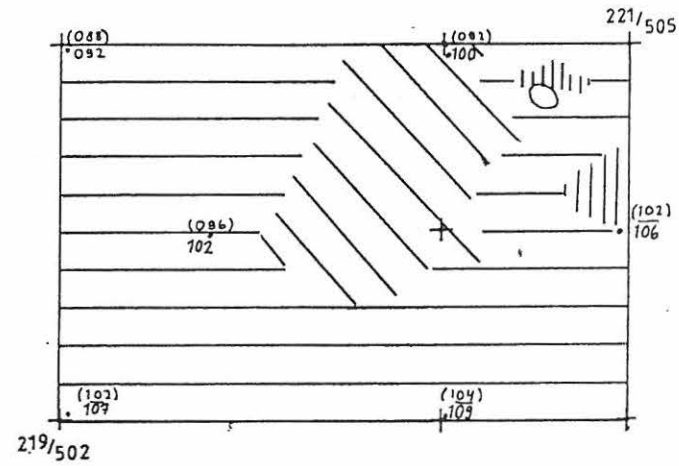
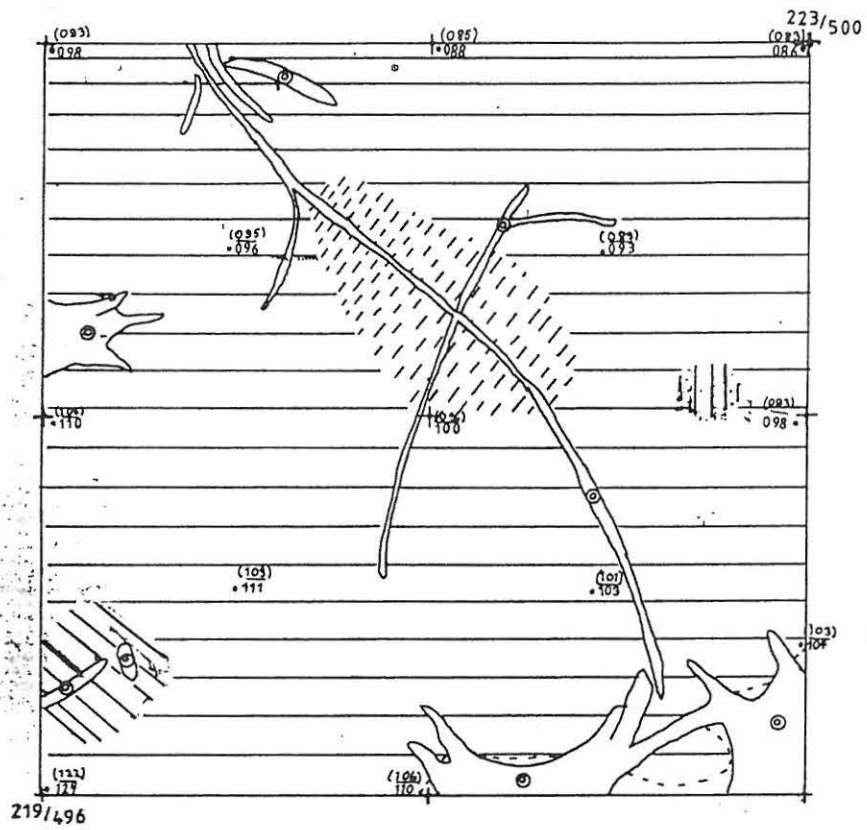


Maaria, Järkälä 1904





lõyts'levintäkavha H-UP
Alue 1, etela osa 1 cm = 2 kpl



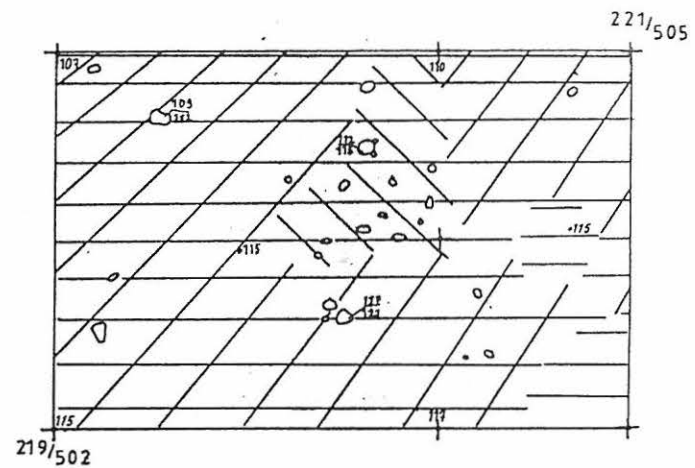
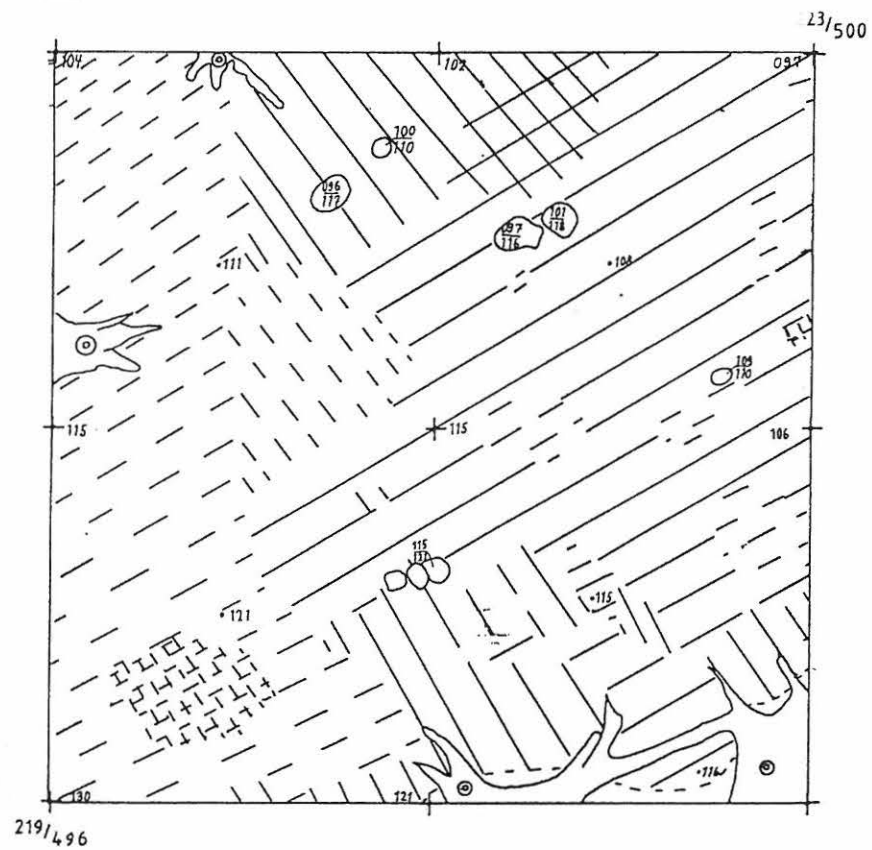




- (p) pintavaaitusluvut
- ⊙ juuri
- + koordinaattipiste, merkitty maahan
- vaaituspiste
- X/Y koordinaattipiste
- kaivetun alueen raja

- | | | | |
|---|--------------------|---|---------|
|  | humuksenkainen maa |  | turve |
|  | hiekkä (vaalea) |  | likamaa |

TURKU MAARIA JÄKÄRLÄ METSÄMÄKI	
Kartta 1	Peltomäki 1:25
Pintavaaitusluvut & 0-tason kartta	
Turun yliopisto Arkeologian osasto	
Taakselukema 0,47 m	Mk 1:20
Piirt. Kirsi Majantie ja Hanna-Maria Pellinen	
8.8.1994 Hanna-Maria Pellinen	



- ⊙ juuri
- + paalu
- X/Y koordinaattipiste
- vaaituspiste



hiekkä (vaalea)



humuksensekainen maa



punertava hiekkä sekoittunut rikastumiskrs.?)



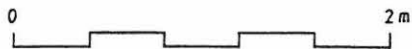
nokimaa



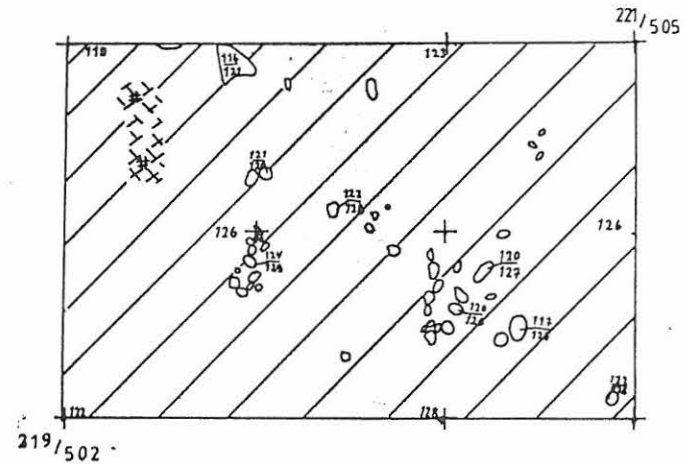
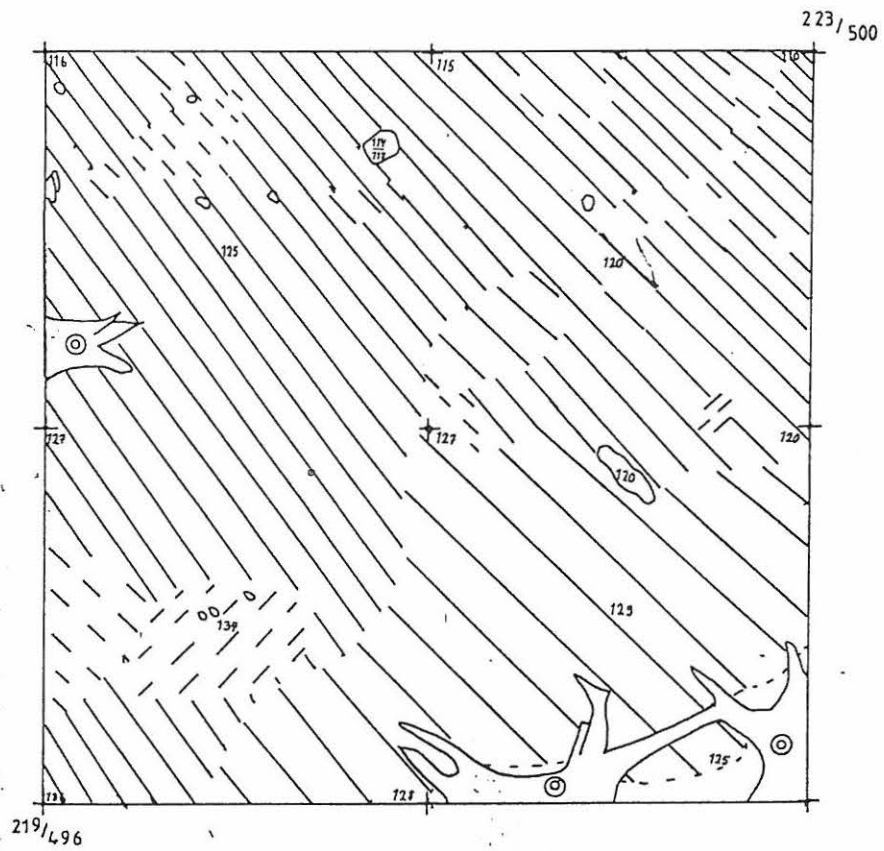
likamaa



heikko likamaa



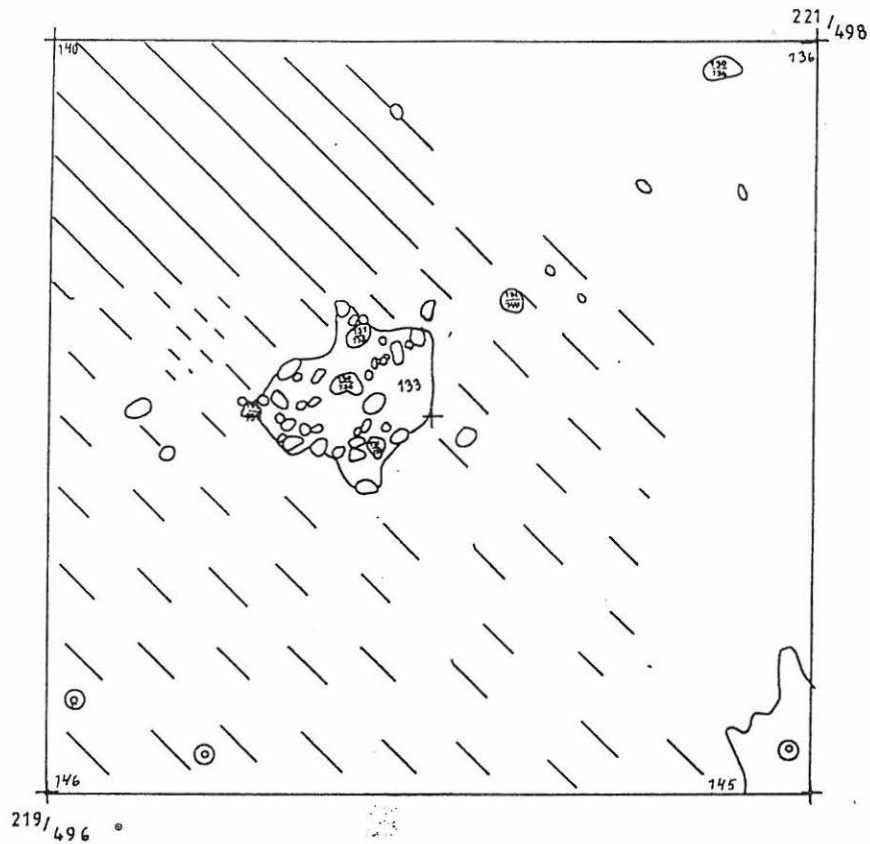
TURKU MAARIA JÄKÄRLÄ METSÄMÄKI	
Kartta 2	Peltomäki 1:25
1-taso	
Turun yliopisto Arkeologian osasto	
Tl. 0.47 m	Mk 1:20
Piirt. Kirsi Majantie ja Hanna-Maria Pellinen	
9.8. 1994 Hanna-Maria Pellinen	



- | | | | |
|-----|-------------------|-------|----------------------|
| ⊙ | juuri | | likamaa |
| + | paalu | | heikko likamaa |
| X/Y | koordinaattipiste | | nokimaa |
| • | vaaituspiste | # | hiiltä |
| | vaalea hiekka | - - - | kaivutun alueen raja |
| | tumma hiekka | ○ | kivi |
| | punertava hiekka | | |

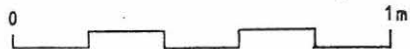


TURKU MAARIA JÄKÄRLÄ METSÄMÄKI	
Kartta 3	Peltomäki 1:25
2-taso	
Turun yliopisto Arkeologian osasto	
Tl. 0.47m	Mk 1:20
Piirt. Kirsi Majantie ja Hanna-Maria Pellinen	
10.8.1994 <i>Hanna-Maria Pellinen</i>	

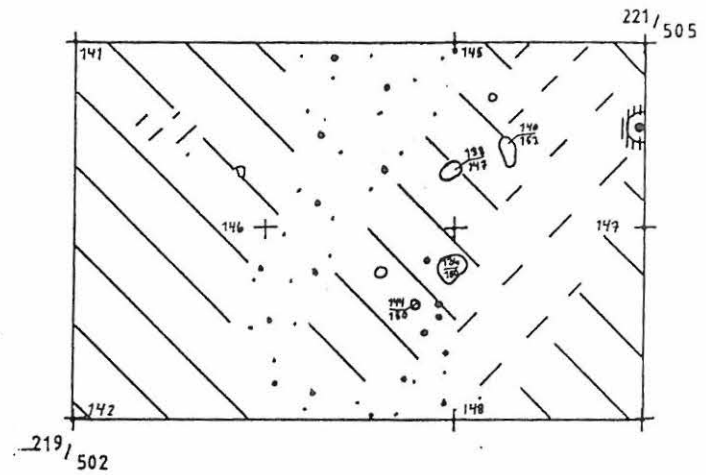
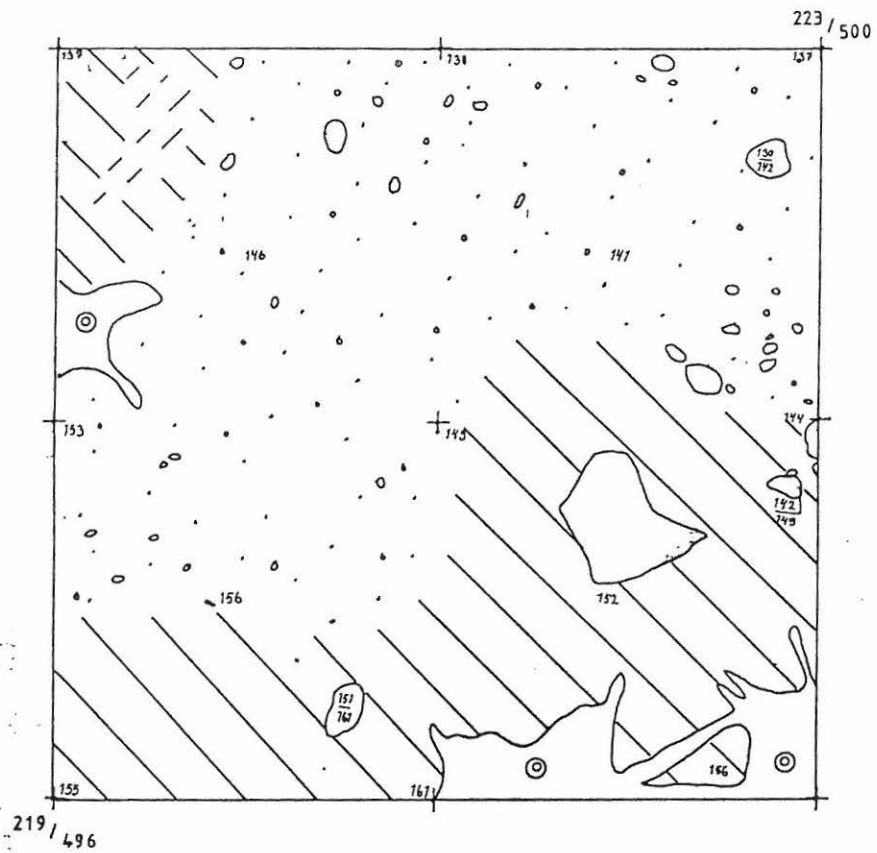






- ⊙ juuri
- vaaituspiste
- + paalu
- X/Y koordinaattipiste

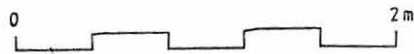
-  puhdas, siltinsekainen hiekka
-  vaalea hiekka
-  heikko likamaa



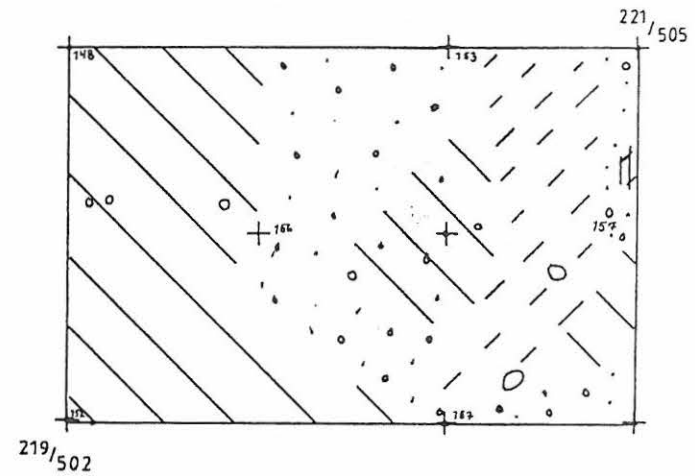
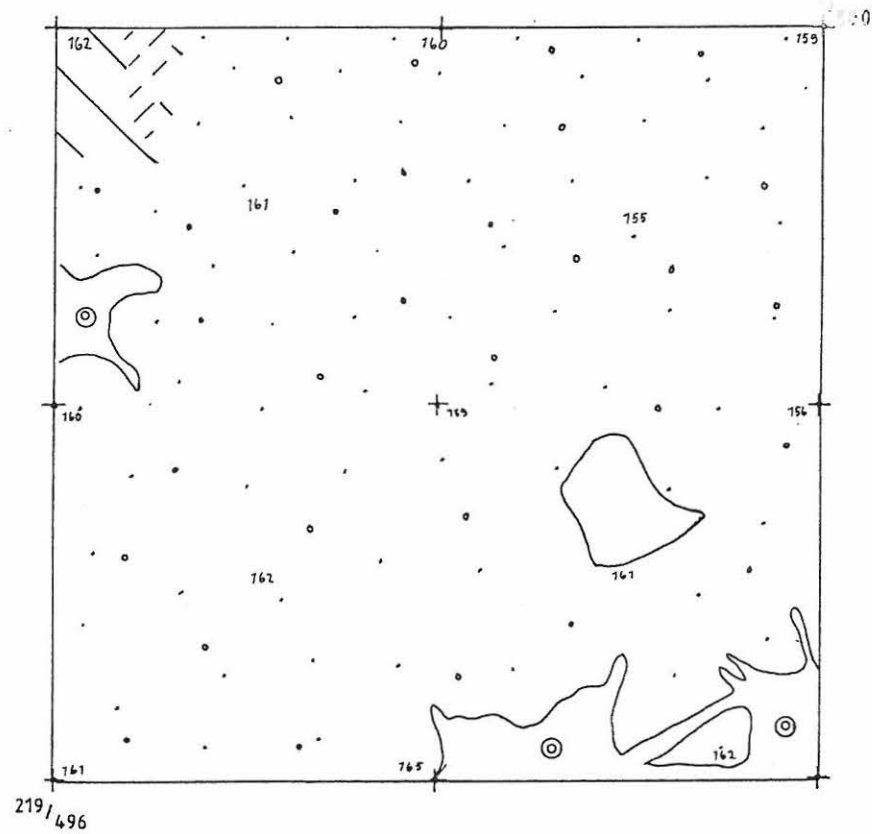
TURKU MAARIA JÄKÄRLÄ METSÄMÄKI	
Kartta 5	Peltomäki 1:25
Liesikiveys, ruudut 219/496-7, 220/496-7, taso 3a	
Turun yliopisto Arkeologian osasto	
Tl. 0.47 m	Mk 1:10
Piirt. Kirsi Majantie ja Hanna-Maria Pellinen	
11.8.1994 <i>Hanna Maria Pellinen</i>	



- ⊙ juuri
- ⊙ maatonut juuri
- + paalu
- X/Y koordinaattipiste
-  vaalea hiekka
-  likamaa
-  soransekainen hiekka
-  turve



TURKU MAARIA JÄKÄRLÄ METSÄMAKI	
Kartta 6	Peltomäki 1:25
4-taso	
Turun yliopisto Arkeologian osasto	
TL 0.47 m	Mk:1 20
Piirt. K. Majantie ja H.M. Pellinen	
11.8.1994 Hanna-Hain Pellinen	



- ⊙ juuri
- vaaituspiste
- + paalu
- X/Y koordinaattipiste



vaalea hiekka



likamaa



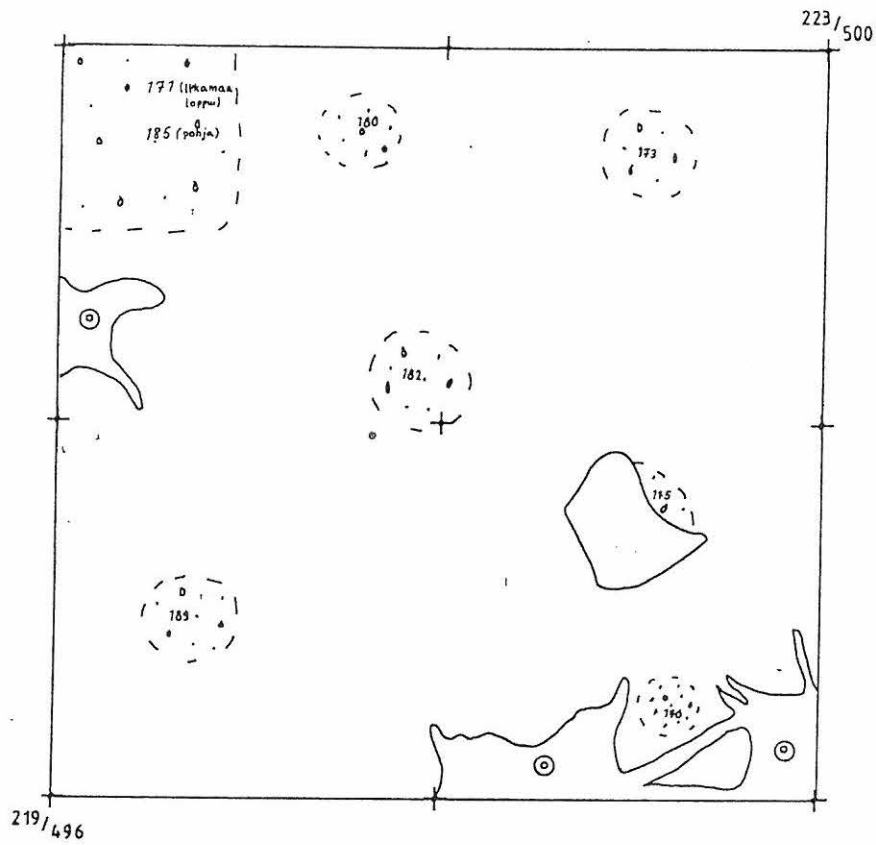
sorasekainen hiekka



turve



TURKU MAARIA JÄKÄRLÄ METSÄMAKI	
Kartta 7	Peltomäki 1:25
5-taso	
Turun yliopisto Arkeologian osasto	
TL 0.47 m	Mk 1:20
Piirt. K. Majantie ja H.M. Pellinen	
12.8.1994 Hanna-Maria Pellinen	



⊙ juuri


• vaaituspiste

+ paalu


X/Y koordinaattipiste

- - - - - kaivetun alueen raja

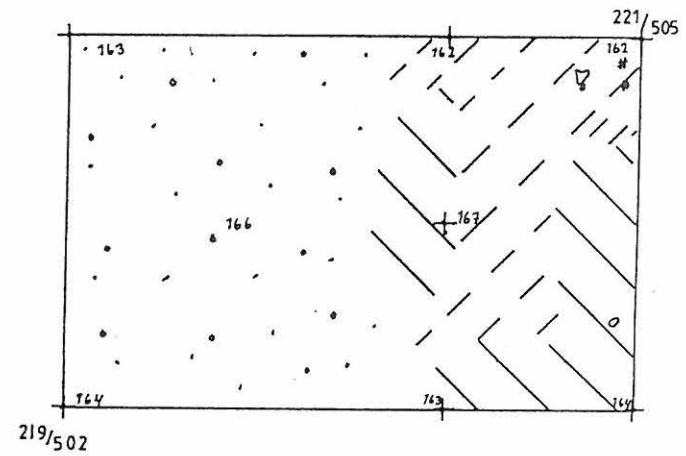
hiltä

 vaalea hiekka

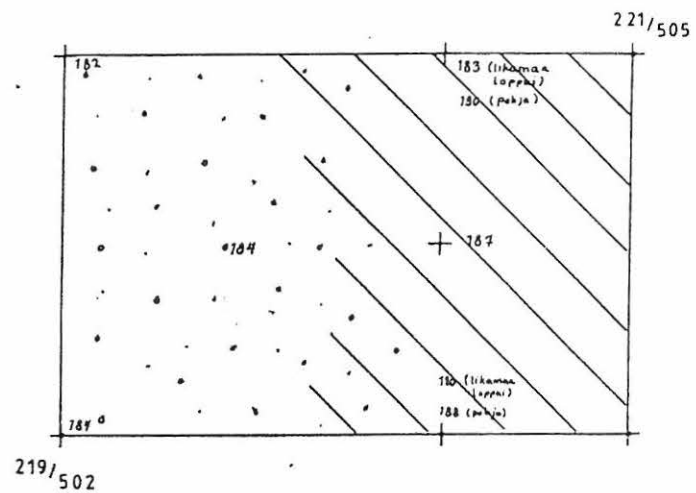
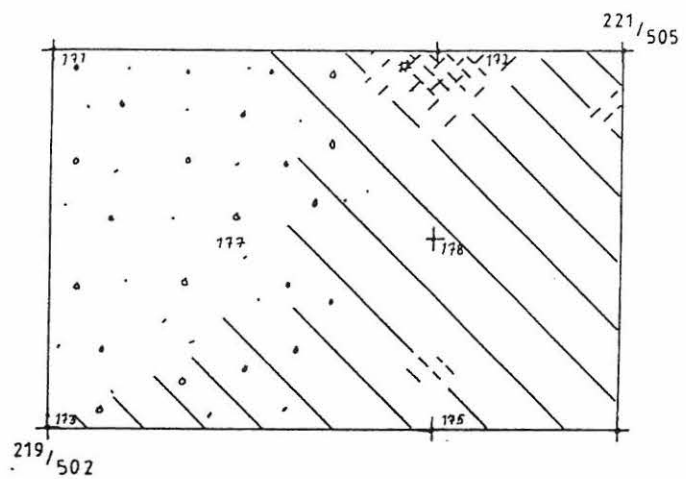
 punertava hiekka

 likamaa

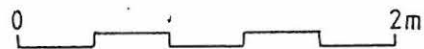
 soransekainen hiekka



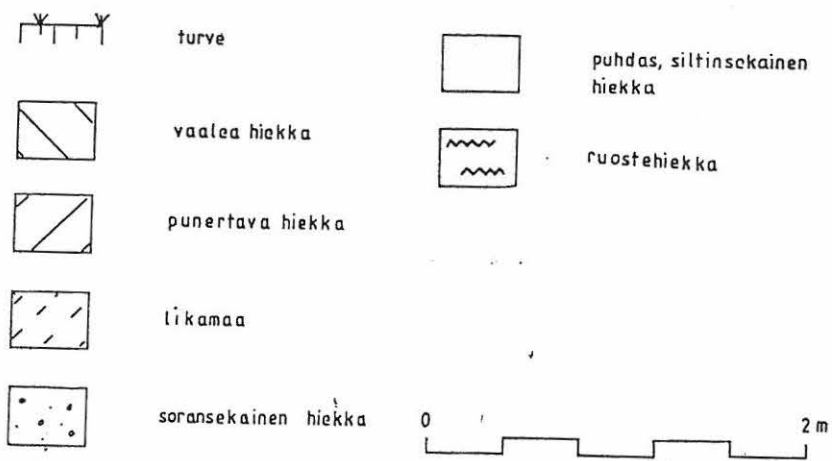
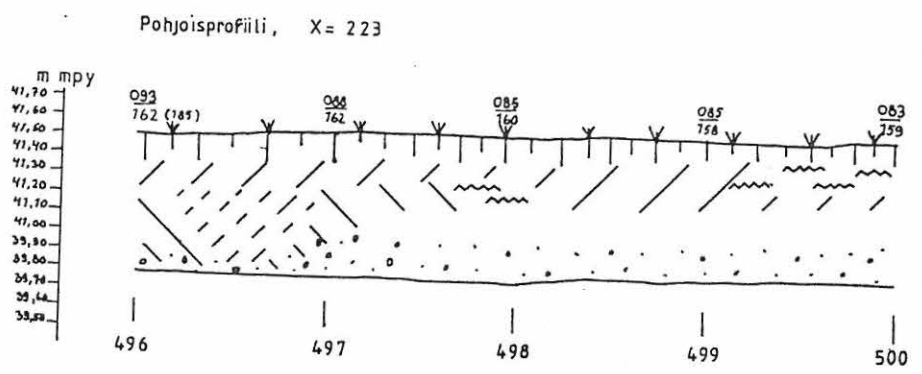
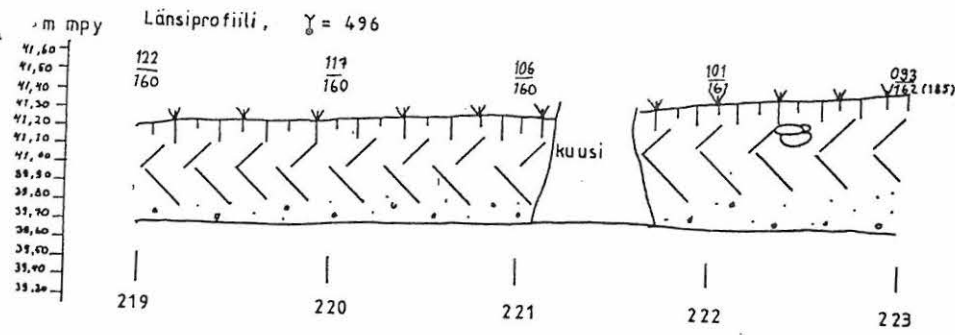
TURKU MAARIA JÄKÄRLÄ METSÄMÄKI	
Kartta 8	Peltomäki1:25
6- taso	
Turun yliopisto Arkeologian osasto	
Tl.0,47 m	Mk 1: 20
Piirt. K.Majantie ja HM.Pellinen	
12.8.1994 Hanna -Marja Pellinen	



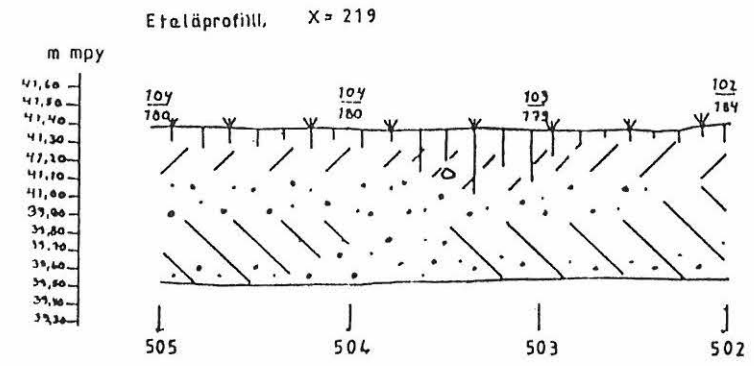
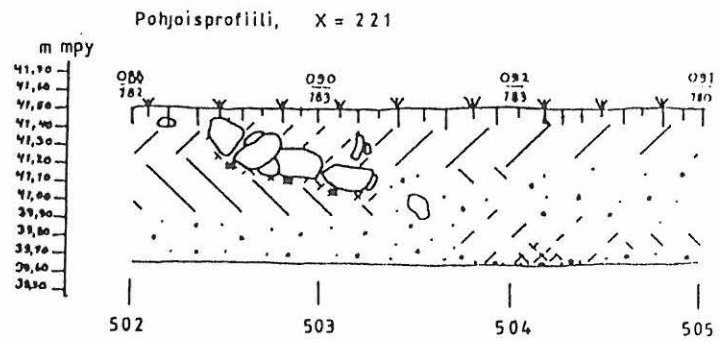
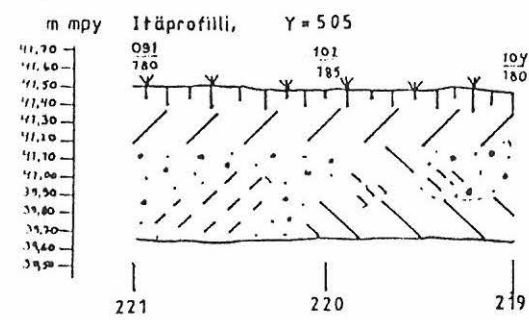
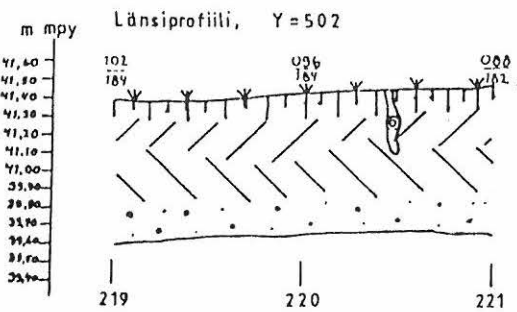
- vaaituspiste
- + paalu
- X/Y koordinaattipiste
- # hiltä
-  vaalea hiekka
-  soransekainen hiekka
-  likamaa
-  heikko likamaa
-  nokimaa



TURKU MAARIA JÄKÄRLÄ METSÄMÄKI	
Kartta 9	Peltomäki 1:25
7- ja 8-taso, alue 2	
Turun yliopisto Arkeologian osasto	
Tl. 0.47 m	Mk 1:20
Piirt. K Majantie ja HM. Pellinen	
15. 8. 1994	



TURKUMAARIA JÄKÄRLÄ METSÄMÄKI	
Kartta 10	Peltomäki 1-25
Länsi- ja pohjoisprofiili, alue 1	
Turun yliopisto Arkeologian osasto	
TL. 0.47 m	Mk 1:20
Piirt. K. Majantie ja H.M. Pellinen	
15.8.1994 Hanna-Maria Pellinen	



- turve
- hiiltä
- vaalea hiekka
- punertava hiekka
- likamaa
- nokimaa



TURKU MAARIA JÄKÄRLÄ METSAMAKI	
Kartta 11	Peltomäki 25
Profiilit, alue 2	
Turun yliopisto Arkeologian osasto	
TL: 0.47 m	Mk 1:20
Piirt. K Majantie ja HM.Pellinen	
16.8.1994 Hanna-Maria Pellinen	